...оветскэ Союзай ажал-
... Ажалдаа коммунис
... хандахын түлөө тэм-
...! Журам ба эмхидхэ-
... шангадхагты! Ниитын
... ие нангинаар гамнагты,
... адхагты!

(Агуухэ Октябриин 55 жэлэй ойдо
...һан КПСС-эй ЦК-гай уряануудһаа)

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 246 (13960) | 1972 оной октябриин 18, среда | Сэн 2 мүнгэн

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮГЖЭЛТЭ

...наймаанда эль-...ной түрүүшын 9 ...республикын про-... 102 процент ...ехала продукци-...дэбэрилхэ түсэб ...нёдондоной энэ ...суулжа хараха-...дана үйлэдбэриин ... процент болоо. ... промышлен-ностьда ажалай бүтээсэ 9 процентээр дээшэлһэн байна.

Ажалай бүтээсын дээшэлүүлэгдэһэнэй ашаар продукци үйлэдбэрилгын ургалта 75 процент болобо.

Промышленностиин гол һалбаринуудай продукци үйлэдбэрилгын ургалта иимэ тоонуудаар тодорхойлогдоно гэбэл:

	1972 оной 9 һарые 1971 оной 9 һаратай сэсуулхада процентээр
...ергетикэ	108
... промышленность (шулуу нүүрһэн)	103
...бүтээлгэ ба металл болбосоруулга	114
...й, модо болбосоруулгын ба ...н-саарһанай промышленность	106
... материалнуудай промышленность	107
...промышленность	116
...й промышленность	111

...городто, респуб-...аймагуудта про-...ала түсэбэй дүүр-гэлтэ ба үйлэдбэриин ургалтын эршэ иимэ байгаа гэбэл:

	Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр	1972 оной 9 һарые 1971 оной 9 һаратай сэсуулхада процентээр
... город	102	112
...до:		
... район	99,8	103
...дорожно район	102	112
...на район	103	113
...	101	101
...	100,5	104
...	99,6	98
...	100,1	103
...	112	111
...	103	130
...	102	103
...	100,4	104
...	97	115
...	105	119

	1972 оной түрүүшын 9 һара соо продукци худалдаха түсэбэй дүүргэлтэ процентээр	1972 оной 9 һарые 1971 оной 9 һаратай сэсуулхада проц.: үйлэдбэриин хэмжээнэй ургалтаар	ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгээр
«Электромашина» завод	102	114	113
«Теплоприбор» завод	101	117	113
Локомотив-вагон заһабарилгын завод	100,8	103	102
Таловска түмэр-бетон конструкциин завод	102	108	107
Гусиноозёрскын шахтоуправлени	102	103	102
«Бурятэнерго» гэжэ районно управлени	105	108	111
«Татарский ключ» гэжэ карьер	104	107	101
Тимлюйн цементын завод	102	102	102,2
Тимлюйн асбоцементын хэрэгсэлнүүдэй завод	103	105	112
«Забайкаллес» комбинат	102	103	107
Элхиин автомобиль заһабарилгын завод	100,4	160	107
«Буржелезобетон» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэл	102	109	108
Шэлэй завод	85	93	95
Нооһо угаадаг фабрика	101	120	116
Нарин сэмбын фабрика	104	108	108
Буряадай мяханай промышленностиин нэгэдэл	104	116	116
Буряадай һүнэй промышленностиин нэгэдэл	106	108	105
Буряадай загаһанай промышленностиин трест	88	82	86
«Россельхозтехника» нэгэдэл	99	132	115
«Бурятцелинстрой» трестын үйлэдбэриин предприятинуудай комбинат	92	103	109
Хилээмэнэй продуктнуудай управлени	105	107	109
Хэблэлэй управлени	103	107	107
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй министерствэнүүд ба управленинүүдэй промышленность	100,2	109	105
Нютагай промышленностиин министерство	99,1	105	105
Ой модоной ажахын министерство	122	164	110
Түлишын промышленностиин управлени	105	114	113
Барилгын материалнуудай промышленностиин управлени	102	119	118

...октябриин 1-нэй ...республикын про-... 166 предприяти ...ба экономическа ...шэнэ гуримаар ...ра. Үйлэдбэрилэг-...мышленна бүхы ... 99,6 процентнь ...тинуудта гаргаг-...гуримаар худэлдэг ...ытэ продукци худалдаха юһэ һарын түсэб 102 процент дүүргэбэ.

Зарим предприятинуудта, управленинүүдтэ, министерствэнүүдтэ 1972 оной түрүүшын юһэ һара соо продукци худалдаха түсэбэй дүүргэлтэ, продукци үйлэдбэрилгын ургалтын эршэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ иимэ байгаа гэбэл:

Республикын промышленностиин продукци худалдаха түсэбэй хамта дээрээ дүүргэгдэһэн байбашье, промышленна 33 предприяти (бүхы предприятинуудай 17 процентнь) продукци худалдаха түсэбөө дүүргээгүй. Тэрэ предприятинууд 5,4 миллион түхэригэй продукци түсэбһөө багаар худалдаба. Продукци худалдаха түсэбөө дүүргээгүй предприятинуудай тоодо Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат, Хориин ба Онёогой леспромхозууд, Байгалай модоной бааза, Онохойн модоной комбинат, «Буржелезобетон» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй 4-дэхи филиал, республикын эдеэ хоолой промышленностиин министерствын 5 предприяти, нютагай промышленностиин министерствын 3 предприяти болон бусад ороно.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нююрта).

БУРЯАДАЙ АССР-эй 8-дахи ЗАРЛАЛАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДҮРБЭДЭХИ СЕССИ

Буряадай АССР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси үсэгэлдэр Улаан-Үдэдэ Соведүүдэй Байшангай конференц-зал соо болобо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо депутат **Л. С. Асеев** сесси нээбэ. Сессиин зүбшөөн хэлсэлгэдэ иимэ асуудалнууд баталан абтаба:

1. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарие һунгаха тухай;

2. «Залуушуулай бүгэдэ ниитын дунда һуралсалда оролгые түгэсхэхэ, юрэнхы эрдэмэй һургуулие саашадань хүгжөөхэ тухай» ба «Техническэ мэргэжэл улам нарижуулан һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолнуудые дүүргэхын тула нютагай Соведүүдэй, арадай гэгээрэлэй ба техническэ мэргэжэл олгохо зургаануудай зорилгонууд тухай;

3. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха тухай.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ депутат **Б. С. Семёновой** дурадхалаар депутат **К. Е. Масловые** ондоо хүдэлмэрндэ ороһон дээрэһээнь Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин уялгаһаа сүлөөлөөд, сесси Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретаряар депутат **В. И. Дубровскине** һунгаба.

Сессиин үзэмжэдэ табигдаһан хоёрдохи асуудалаар Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо депутат **В. А. Сахьянов** элидхэл хэбэ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ депутат **В. П. Убеев**, Мухар-Шэбэрэй аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Ц. О. Цыбиков**, Хяагтын аймагай «Родина» колхозой түрүүлэгшэ депутат **И. Р. Агафонов**, Улаан-Үдын 2-дохи ГПТУ-гай һуралсалай таһагые даагша **Н. П. Томина**, Шулуутайн леспромхозой бага комплексно бригадын бригадир депутат **Н. Ф. Соколов**, Улаан-Үдын 46-дахи дунда һургуулиин директор **Г. И. Лучникова**, Яруунын аймагай «Комсомольский» совхозон директор депутат **В. У. Дарханов**, республикын гэгээрэлэй министр депутат **С. С. Дмитриев**, ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **В. Д. Раднаев**, КПСС-эй Зэдын райкомой нэгэдэхи секретарь депутат **А. Р. Потепалов**, Захааминай аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **К. М. Шурыгин**, техническэ мэргэжэл дээшэлүүлхэ һуралсалай управлениин начальник **М. П. Суетин**, «Забайкаллес» комбинадай начальник депутат **А. И. Кораблёв** гэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

Һүүлээрнь тус асуудалаар сесси дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаа.

Гурбадахи асуудалаар депутадууд сессинүүдэй хоорондо абтаһан Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталба.

Энээгээр Буряадай АССР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси үсэгэлдэр хүдэлмэреэ дүүргэһэн байна.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадууд забһарлалгын үедэ. (Зүүн гарһаа) Сэлэнгын совхозой һаалишан Д. Д. Данзанова, Улаан-Үдын 42-дохи дунда һургуулиин багша Т. А. Елаева ба Буряадай АССР-эй элүүрые хамгаалгын министр Л. Д. Мадыева гэгшэд. А. ИСТОМИНОЙ фото.

МАЛША БҮЛЫН ХЭРЭГ ҺАЙН

Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Сидор Николаевич, Мария Фёдоровна Ивановтон гэр бүлөөрөө шахан таргалуулха мал жэл бүри харууһалха зуураа, түсэбтэ даабарияа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг. Тэдэнэр байгша оной июниин эхеэр аймаг дотороо эдэбхи үүсхэл гарагаһан юм.

Түрүү малшадай уялга соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Зунай һарануудта үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхэдээ дунда зэргээр 900—1.000 граммаар нэмээжэ, намарай ольбо унатар шэгнүүрыень 400 килограммда хүргэхэ».

Уялга абахада бараг юм бэзэ. Хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ гээшэ хэсүүхэн байдаг. Яһанайнгаа хүлһэнэй гаратар эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажаллаха хэрэгтэй. Мария Фёдоровна, Сидор Николаевич гэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүдтэ һэжэглэһэн хүн колхоздонь байгаагүй һэн. Тэдэнэр һанаһандаа хүрэжэ, һарбайһанаа абажал һаладаг зон юм.

Малша бүлэ Ивановтон хэлэһэн үгэеэ үнэн сэхээр бэелүүлжэ шадаа. Зунай һаранудта түрүү малшад мал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые 900—1.000 граммаар нэмээгээ. Август һарада 45 эрэ хашараг гүрэндэ тушаагаа. Мал бүхэнэйнь шэгнүүр 401 килограммда хүрэһэн байна. Мүнөө Ивановтон октябрь һарада тушаагдаха 65 хашараг шахажа байна. Тэдэнэрэй абаһан уялгаяа дүүргэхэ байһан бата найдамтай.

Вл. БОРИСОВ.

ХАДЫН НОГООНОЙ ШЭМЭТЭЙДЭ

Холын хада уулын хоорондуур, хүбшэ тайгын соорхой соогуур үхэрнүүдээ адуулжа зуһаһан малшад мүнөө хуу голдо ороод, малынь шэгнэгдэжэ, гүүртэнүүдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүн гаргагдаба.

Һаяшаг Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхоздо холын бэлшээриһээ бусаагдаһан бүхы малынь шэгнэгдэжэ дүүрэө.

Жэлһээ жэлдэ холын бэлшээридэ зуһадаг дүршэлтэй малшан Петр Жербаев хабар даажа абаһан 125 эмэ хашарагуудайнгаа тус бүриин шэгнүүрые зунай бэлшээриин үедэ сүүдхын 1040 граммаар нэмээһэн байба. Тиигэжэ холын бэлшээридэ зуһаһан малынь хамта 235,4 центнерээр ехэ шэгнүүртэй болоҗо ерээ.

Мүн шадамар малшад Жамса Шахтамаев, Жамбал Аюшеев гэгшэд баһал 390 гаран эмэ хашараг, гунжадайнгаа шэгнүүрые тус бүридэнь сүүдхын дунда зэргээр 1000—1010 граммаар нэмээгээ.

Малшадайнгаа эрхимээр ажаллаһанай ашаар тус колхоз гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ.

А. БАЙМИНОВ.

УНЖАГАЙРЖА ОГТО БОЛОХОГҮЙ

Октябрь һара хахадлажа, республикымнай колхоз, совхозуудта хонидые искусственна аргаар үрэжүүлгэ дүүрэхэ дүтэлөө. Һүүлэй мэдээнэй ёһоор республикымнай ажахынуудай бүхы хонидой 74,6 процентнь үрэжүүлэгдээд байна гэхэ гү ,али нёдондоной энэ үеынхитэй зэргэсүүлхэдэ, 13.719 хонин үсөөнөөр үрэжүүлэгдээ. Бүхыдэнь абажа харахада, хони искусственна аргаар үрэжүүлхэ аймагуудтахи гүрэнэй 10 станциин 6-ниинь хараалагдаһан даабаряа дүүргэжэ байна. Мухар-Шэбэрэй, Яруунын, Түнхэнэй, Улаан-Үдын аймагуудта нёдондоной энэ үеынхиһөө үсөөн хонин үрэжүүлэгдээ. Ушарынь гэхэдэ, олохон ажахынуудта хони искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдээгүй, хинан шалгаха хүдэлмэри муугаар табигданхай. Тиихэдэ зарим техник-үрэжүүлэгшэд, хонишод хусануудаа һүрэгтэ табижа, энэ хүдэлмэреэ миил юрэ ябуулаа болодог байна. Гадна ототой хонидые бэдэрхэ хусануудые отара соогоо миин барiха ушар яһала ушарна. Тиигэжэ хүшэ тамираа алдаһан хусануудынь ямаршье үрэ үгэнэгүй, хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэринь унжагайржа байна.

Гэхэтэй хамта зарим аймагууд энэ ажалаа хүсэд дүүргэнгүй болюулжархёо. Жэшээлбэл, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхоз искусственна үрэжүүлгэеэ оройдоол 18 үдэрэй туршада ябуулһан болоод орхижорхёо. Тиигэжэ тус ажахын хахадһаа олон хонидынь үрэжүүлэгдээгүй үлэһэн байна. Гэхэтэй хамта Түнхэнэй аймагай станци хараалагдаһан түсэбэйнгөө дүүрээдүй байтар, пунктнуудтаа хусын үрэһэ зөөхэеэ болиһон байна. Тиихэдэ, Хориин, Яруунын аймагуудай хони, мал искусственна аргаар үрэжүүлхэ гүрэнэй станцинууд отарануудта хусын үрэһэ абаашахаяа болибо.

Үдэр хоногууд үнгэржэл байна. Үшөө хүйтэнэй эхилээдүйдэ хонидые искусственна аргаар үрэжүүлгэеэ түргэнөөр, һайн шанартайгаар ябуулхын тула гансашье мэргэжэлтэд бэшэ, мүн республикын бүхы хонишод оролдохо зэргэтэй.

И. БОЧКАРЕВ,
республикын хони, мал искусственна аргаар үрэжүүлхэ гүрэнэй станциин ахалагша зоотехник.

...НЭ ТАСС ҺОНИН

...ТДЭ УЛАСХООРОНДЫН ...КОНФЕРЕНЦИ НЭЭГДЭЭ

...социалис шэ-...эй дүй дүршэл ... уласхоорондын ...гэһэн уласхоо-...чна конференци ...-най үдэр Таш-...дэ. Энэ конфе-...кэ Союзай бай-... 50 жэлэй ойдо ...

... бусад хэдэн со-...уудай, тэрэшэ-... Африкын ба Ла-...кын олохон оро-...шахуу эрдэмтэд, ...ба политическэ ...шад сугларaад, ...гн байһан на-...арад үндэһэтэдэй ...болон соёл хүг-...дэһэ яһатад хоо-... харилсаае ха-... үндэһөөр бу-...тула Совет гүрэ-...-үрэ түгэс ажал ...дэ шэнжэлжэ, ...йба. Энэ ехэ ху-...ССР-эй Наукануу-...мэр. Азиин ба ...орнуудтай һана-... Советскэ ко-... Үбэгэй ССР-эй ...академеэр зар-...

... комитедэй ту-...СССР-эй Наука-...миин вице-пре-...мик **П. Н. Фе**-...гын үгэ хэлэ-...

...дэ хабаадаг-...С-эй ЦК-гай Ге-...екретарь Л. И. ...ыгээһэн амар-...рые КПСС-эй ...литбюрогой гэшүүндэ кандидат, Узбекистанай компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Ш. Р. Рашидовай уншахадань, эндэ сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Амаршалгын халуун үгэнүүдэйнь түлөө, анхаралтайгаар хандаһанайнь, һайн һайхан хүсэлэлнүүдые хэлэһэнэйнь түлөө нүхэр Л. И. Брежневтэ конференциин бүхы хабаадагшадай үмэнэһөө академик П. Н. Федосеев гүнзэгы баясхалан хүргэбэ. Конференциингээ үрэтэй һайн байхынь тула, СССР-тэхи социалис байгуулалтын дүй дүршэлые арадуудай хүгжэлтэ дэбжэлтын аша туһада, шэнжэлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулхынь тула энээндэ хабаадагшад оролдолго хүсэлэлгэ гаргаха байха гэжэ КПСС-эй ЦК-е найдуулба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Узбекистанай компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **Ш. Р. Рашидов** «Ленинизм — арадуудай сүлөөрэлгын ба хүгжэлтэ дэбжэлтын туг» гэһэн элидхэл хээ.

Азиин ба Африкын орнуудтай һаналаа нэгэдэхэ Советскэ комитедэй түрүүлэгшэ, Таджикистанай арадай поэт Мирзо Турсун-Заде, Узбекистанай Наукануудай академиин президент А. С. Садыков, Ташкент хотын гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. А. Казимов гэгшэд сугларагшадые халуунаар амаршалба.

ЕГИПЕДЭЙ АРАБ РЕСПУБЛИКЫН ПРЕМЬЕР-МИНИСТР АЗИЗ СИДКИ МОСКВА ЕРЭБЭ

Египедэй Араб Республикын Премьер-Министр Азиз Сидки октябриин 16-да албанай хэрэгээр Москва ерээ.

Египедэй Араб Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудай хиидхэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ АРЕ-гэй правительствын толгойлогшые КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Д. С. Полянский, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат Ю. В. Андропов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев болон бусад тушаалтад угтаа.

АРЕ-һээ Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Яхья Абдель Кадер, Египедэй посольствын дипломатическа хүдэлмэрилэгшэд аэродром дээрэ угтагшадай дунда байлсаба.

Ниидэлгын талмай дээрэ Московско гарнизоной сэрэгүүдэй хүндэлэлэй харуул жагсаагдаа. Харуулай начальник Египедэй Араб Республикын Премьер-Министртэ рапорт үгэбэ. Хани барисаата хоёр ороной гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдөө.

Азиз Сидки, А. Н. Косыгин совет сэрэгшэдэй жагсаалай урдуур ябажа гараба.

Хүндэтэ айлшанине Москва хотын ажалшадай түлөөлэгшэд халуунаар амаршалаа.

АРЕ-гэй Премьер-Министртэй хамта Премьер-Министрэй орлогшо, экономикын ба гадаадын худалдаа наймаанай министр Мухаммед Абдалла Мерзабан, Премьер-Министрэй орлогшо, дотоодын хэрэгүүдэй министр Мамдух Салем, юрэнхы тагнуулай албанай начальник Ахамед Исмаил Али болон бусад Москва ерэлсэбэ.

(ТАСС).

Совет-Египет хөөрэлдөөнүүд

Нүхэд А. Н. Косыгин, Н. В. Подгорный ба албанай хэрэгээр Советскэ Союзда айлшалжа ерэһэн Египедэй Араб Республикын Премьер-Министр Азиз Сидки гэгшэд октябриин 16-да Кремль соо хөөрэлдэжэ эхилээ.

Хани ёһоной оршон байдалда болоһон хөөрэлдөөнүүдэй үеэр совет-египет харилсаанай, тэрэшэлэн Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалда хабаатай асуудалнуудаар һанал бодолоо зүбшэбэ.

Хөөрэлдөөнүүдтэ Совет талаһаа КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко, Гадаадын экономическа харилсаа холбооной талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ С. А. Скачков, СССР-һээ АРЕ-дэ байдаг элшэн сайд В. М. Виноградов, СССР-эй МИД-эй коллегиин гэшүүн М. Д. Сытенко гэгшэд хабаадалсаба.

Египедэй талаһаа Премьер-Министрэй орлогшо, экономикын ба гадаадын худалдаа наймаанай министр Мухаммед Абдалла Мерзабан, Премьер-Министрэй орлогшо, дотоодын хэрэгүүдэй министр Мамдух Салем, юрэнхы тагнуулай албанай начальник Ахамед Исмаил Али, АРЕ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Яхья Абдель Кадер гэгшэд хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадалсаа.

Хөөрэлдөөн үргэлжэлһөөр.

(ТАСС).

ГДР-эй АРАДАЙ ПАЛАТЫН ЗАСЕДАНИ

БЕРЛИН. (ТАСС). Октябриин 16-да ГДР-эй Арадай палатын заседани эндэ нээгдээ. Правительствын хэдэ хэдэн хуулиин проектнүүд ба дурадхалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ зүблэхэ зүйлдэнь табигданхай. Заседаниин хүдэлмэридэ СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд ба гэшүүдтэ кандидадууд хабаадана.

МЭРГЭЖЭЛТЭД — манай алтан жаса

НАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Хүдөө ажахыда научно-техническэ дэбжэлтын хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байгаа мүнөө үе сагта мэргэжэлтэдэй үүргэ ба харюусалга улам дээшэлнэ. Колхоз, совхоз бүхэн олон hалбаритай томохон ажахынууд болонхой. Тиимэhээ үйлэдбэрие зүбөөр хүтэлбэрилхын тула дүршэл шадабари, эрдэм ухаанай туйлалта, түрүү онол аргануудые hайнаар мэдэхэ, тэдэниие ажал хүдэлмэридөө үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, hайн үрэ дүн туйлажа шадаха мэргэжэлтэд хэрэгтэй гэжэ хэлсэнэбди.

Энэ асуудалда КПСС-эй XXIV съезд ехэ анхарал хандуулhан, тэрэшэлэн партиин Центральна Комитет тус асуудалаар КПСС-эй Алтайн крайкомой тоосоо шагнажа, тусхай тогтоол баталан абаhан байна. Энэнь мэргэжэлтэдэй хүдэлмэриие партийна организацинуудай ямараар хүтэлбэрилдэг болохоб гэhэн дайшалхы программа боложо үгэнэ.

Мүн тиихэдэ агроном-эрдэмтэ Б. Ч. Гомбоевой «Мэргэжэлтэ ба сагай эрилтэ» гэhэн hонирхолтой статья «Буряад үнэн» газетэ толилжо, энэ асуудалаар республика доторoo үргэн ехэ хөөрэлдөө эхилбэ. Энэнь тон hайшаалтай гэжэ хэлэхэ байнаб. Юуб гэхэдэ, бусад аймагуудта мэргэжэлтэдэй үүргэ, харюусалга, нэрэ хүндые дээшэлүүлхэ талаар ямар хүдэлмэри ябуулагдадаг бэ гэжэ мэдэхэдэ бидэндэ ехэ туhатай байха бшуу. Энэ хөөрэлдөөндэ хабаадалсажа, манай аймаг дотор мэргэжэлтэдэй хүдэлмэриие партийна организациин ямараар хүтэлбэрилдэг тухай хөөрэхэ хүсэлэнтэйбди.

Аймагаймнай колхоз, совхозуудта хүдөө ажахын 200 гаран мэргэжэлтэд ажалладаг. Тэдэнэр бултадаа дээдэ тусхай дунда hургуулинуудые дүүргэhэн, ёhотойл эрдэмтэд. Диилэнхи олониинь даахан ажалдаа эдэбхи үүсхэл ехэтэйгээр, харюусалгатайгаар хандадаг. Аймагай партийна организаци тэдэниие манай алтан жаса гэжэ тоолодог. Тиимэhээ мэргэжэлтэдтэ түшэглэн ажал үйлэдбэреэ эрхилдэг, али бүхы талаhаань дэмжэдэг, зүбөөр хэрэглэхые оролдодог, культурна ажаhуудалайнь эрилтэ гүйсэд хангалгада гол анхаралаа хандуулдаг гуримтай.

Мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ, хүмүүжүүлхэ, творческоор ажаллаха эрхэ байдал хангаха асуудал аймаг доторнай урид хараалагдаhан түсэбөөр ябуулагдадаг.

Бүри гурбан жэлэй урда тээ хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй аймагай суглаан боложо, үйлэдбэриин эмхидхэлшэд, технологуудай үүргэ, харюусалга дээшэлүүлхэ тухай асуудал зүбшэгдэжэ, тусхай шиидхэбэри, хандалга-бэшэг абтаhан, холын хараата хэмжээ ябуулга баталагдаhан юм. Үнгэрhэн эдэ жэлнүүдэй туршада аймаг доторнай хүтэлбэрилхы кадрнууд, мэргэжэлтэдэй тоо, үүргэ, харюусалга, эдэбхи үүсхэл, нэрэ хүндэ нилээд дээшэлээ. Хэрбээ 1969 ондо нэгэ колхоздо 11, совхоздо—14 мэргэжэлтэд байhан hаа, мүнөө колхоздо—18, совхоздо—20 мэргэжэлтэд хүртэнэ. Совхозуудай директорнууд, олонхи колхозуудай түрүүлэгшэнэр болон ажахынуудай ахамад мэргэжэлтэд бултадаа дээдэ эрдэмтэй хүнүүд.

Хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлдэхэ, дэбжүүлхын тула КПСС-эй райком, партийна организацинуд hүүлэй жэлнүүдтэ горитой ажал хээ. Hайн бэлэдхэлтэй, ажал хэрэгээ мэдэхэ хүнүүд үйлэдбэриин участогуудые даагшаар томилогдонхой, тэдэнэй олонхидынь мэргэжэлтэд юм.

Ветеринарна врач И. Ц. Доржиевай даадаг «Родина» колхозой гахайн фермын ажал хэрэг республика дотороо мэдээжэ болонхой. Коммунист-мэргэжэлтэ Иван Цыреновичэй хүтэлбэрилдэг эбтэй эетэй фермын коллектив гүрэндэ хямда сэнтэй гахайн мяха худалдалгаяа hүүлэй табан жэлэй туршада 3,3 дахин, гахайнуудай тоо толгойе 2 дахин олошоруулаа. Мүнөө тэдэнэр гахай бүхэнөө 117 килограмм шэгнүүртэйгээр бэлэдхэлэй пунктда тушаана. «Искра» колхозой гахайн фермэдэ М. Н. Бурдуковская техник-үрэжүүлэгшээр арба гаран жэлдэ хүдэлмэрилжэ байhаар. Поршоонхо абажа түлжүүлхэ, шэгнүүрыень дээшэлүүлхэ талаар аймагай гахайшадай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ энэ фермынхид түрүүлжэ ябадаг.

Ажахын hалбари бүхэнэй үйлэдбэриие эрдэм ухаанай үндэhөөр эрхилжэ, экономическа hайн ашаг үрэ туйладаг болохо гэhэн эрилтэ хүтэлбэрилэгшэ, мэргэжэлтэ бүхэндэ мүнөө табигдана. Ушар иимэhээ кадрнуудай hуралсалда гол анхарал хандуулдагбди. Аймагтамнай хүдөө ажахын эрдэм шудалха арадай университет хоёрдохи жэлээ хүдэлмэрилжэ байна. Тиихэдэ ажахы бүхэндэ коммунис ажалай болон түрүү дүй дүршэлэй hургуулинууд нээгдэнхэй. Университедтэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, аймагай партийно-ажахын эдэбхитэд, hургуулинуудта — колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд hурадаг. Университедэй hуралсалайнь программа гурбан жэлэй. Агрономическа, зооветеринарна, экономическа, хүдөө ажахын үйлэдбэри оньhожоруулгын — эдэ дүрбэн факультедтэ 200-гаад хүн hуралсана. Hуралсалай жэл октябрь hарahаа эхилээд, апрель хүрэтэр үргэлжэлдэг.

Үйлэдбэриин технологууд, эмхидхэлшэд гэhэн хүндэтэ нэрэдээ хүрэмөөр ажалладаг мэргэжэлтэд аймаг доторнай яhала олон. Тэдэнэй дундаhаа РСФСР-эй габьяата агрономууд Ю. И. Лютаева, И. И. Шаманов, РСФСР-эй габьяата зоотехник А. И. Рещикова, ажахынуудай ахамад мэргэжэлтэд Я. О. Шангин, И. М. Козлов, В. В. Черных болон бусадые онсолон нэрлэмээр. Иннокентии Иванович Шаманов манай аймагта дүшөөд жэлэй туршада ажаллажа байнхай. Hүүлэй арба гаран жэл соо «Забайкалец» совхоздо главна агрономоор хүдэлнэ. Үндэр наhатай болоно, амаралтада гарабашье, дуратай ажалаа орхёогүй, өөрынгөө баян дүй дүршэлые залуу мэргэжэлтэдтэ дамжуулан үгэhөөр. И. И. Шаманов үйлэдбэриин бэрхэ технолог, эмхидхэлшэ байхаhаа гадна шэнжэлэлгын горитой хүдэлмэри ябуулдаг юм. Аймаг соогоо эгээн түрүүлэн овощ ургуулагшадай хүдэлмэриие түгэс оньhожоруулжа, олзо доход ехээр оруулдаг hалбари болгоо. Тиихэдэ бусадhаа мүн лэ түрүүлэн тариалан дээрэ аммиагай уhа, гербицидүүдые хэрэглэжэ, ороohото ургамалай үндэр баян ургаса хуряадаг болоо. Гадна шэнииссэтэй холисолдоhон обёосhоо эгээн түрүүлэн хоёрдохи классай үрэhэ абажа шадаа.

«Заганский» колхозой агроном Юлия Ивановна Лютаева республика соогоо эгээн түрүүлэн куузикугай үрэhэ хүрэнгэ абажа шадаа. Мүнөө аймагай ажахынууд нютагайнгаа эрхэ байдалда тааpahан куузикугай үрэhэ хүрэнгэтэй болонхой. Гектар бүриhөө 5 центнер үрэhэ гурбадахи жэлээ абана. Тиихэдэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой главна агроном С. Е. Брылев, агроном-семеновод П. И. Кравцов гэгшэд «Обор» hууриида эртэ эдеэшэдэг «Бирюсинка» сортын шэниисын үрэhэ туршажа эхилэнхэй. Гэбэшье агрономууд бултадаа шэнжэлэлгын хүдэлмэри ябуулна гэжэ хэлэхын аргагүй.

Газар тариалан зүбөөр эрхилжэ, ороohото болон бусад ургамалай тогтууритай баян ургаса хуряадаг болохо талаар ажахынууд горитой амжалта туйлаа. **Хэрбээ 1965 ондо аймаг дотор гектар бүриhөө 10,5 центнер ороohо таряа хуряаhан hаа, үнгэрэгшэ жэлдэ 15,6 центнертэ хүргэгдөө hэн. Энэ жэлдэ сагай уларилай хэршье бэрхэтэй байбашье, олохон ажахынуудта ороohото ургамалай муу бэшэ ургаса ургуулагдаа. Гектар бүриhөө дунда зэргээр 11,7 центнер ороohон хуряагдаа.**

Мал ажалhаа абтадаг ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ, үүлтэр hайжаруулха талаар тиимэшье ехэ амжалта туйлагдаагүй гэжэ сэхэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Үнеэн бүриhөө hү haалга, хонин бүхэнhөө ноoho абалга hүүлэй жэлнүүдтэ мүртэй дээшэлээгүй байhаар. Гэбэшье малшаднай КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжон, СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн бүгэдэ арадай мүрысөөндэ оролсон ажал хүдэлмэридөө муу бэшэ амжалта туйлана. Гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха гурбан кварталай түсэб дүүргэгдэнхэй.

Эрдэм ухаанай туйлалта, түрүү онол арга хэрэглэжэ, үйлэдбэридөө эрхим үрэ дүн туйладаг түрүү мэргэжэлтэдэй дүй дүршэлые бултанай хэрэг болгохын тула партийна организацинууд эмхидхэлэй болон политическэ ехэхэн ажал ябуулна. Энэ зорилгоор научно-үйлэдбэриин, экономическа конференцинүүд, элдэб семинарнууд үнгэргэгдэдэг. Тиихэдэ түрүү ажахынуудай үйлэдбэриин участогуудта ошожо, ажал хүдэлмэритэйнь танилсадаг, дүй дүршэлөө халан абалсадаг.

Мэргэжэлтэдые, хүтэлбэрилхы кадрнуудые hургаха, тэдэнэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ хүдэлмэри тусхай түсэбөөр ябуулагдадаг. Олонхи зоотехнигүүднай Буряадай хүдөө ажахын институдай дэргэдэхи курснуудта hуралсажа, мэргэжэлээ дээшэлүүлэнхэй. Гадна колхоз, совхозуудай, үйлэдбэриин управлениин зооветмэргэжэлтэд кварталдаа нэгэ удаа сугларжа, хэhэн хүдэлмэриингөө дүн согсолдог, саашанхи зорилгоёо хараалдаг юм.

Мэргэжэлтэ нэгэ ажахыда үни удаан саг соо ажаллахадаа, тэндэхи газар уhанай шэнжэ шанар гүнзэгыгөөр шудалха, хүн зонтойнь hайса танилсаха, бии байhан арго боломжо болон нөөсэнүүдыень тодоруулжа, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлгэдэ өөрынгөө эрдэм бэлиг, шадабаряа хэрэглэхэ арга боломжотой байна бшуу. Ушар иимэhээ мэргэжэлтэ бүхэндэ өөрынгөө мэргэжэл hайн мэдэхэ байхаhаа гадна, нэгэ газарта үни удаан ажаллаха, шэнжэлэлгын, туршалгын хүдэлмэри ябуулха гэhэн эрилтэ табигдана.

Гэтэр кадрнуудай, мэргэжэлтэдэй ходо hэлгэгдэжэ байха ушар ажахы бүхэндэ, гүрэндэ тон ехэ хохидол ушаруулна, мүн мэргэжэлтэ өөрынгөө эрдэм бэлиг, шадабаряа харуулжа шадахаяа болидог байна. Hүүлэй гурбан жэлдэ (1969-71 онуудта) аймагтамнай 138 мэргэжэлтэд ерээд, 87-нь ондоо тээшээ ябаhан гү, али hэлгэгдэhэн байха юм. **Энээнэй гол шалтаг элирүүлхэдэ, олонхи ушарта мэргэжэлтэдтэ hайнаар ажаллаха, ажаhууха эрхэ байдал байгуулагдаагүй байна.** Илангаяа Суулгын, «Авангард» совхозуудта мэргэжэлтэд, кадрнууд олоор hэлгэгдэдэг. Hүүлэй хоёр жэлэй туршада Суулгын совхоздо ахалагша агроном, зоотехник, ветеринарна врач, отделениин хоёр эрхилэгшэд, haалиин фермэ даагша hэлгэгдээ.

Бии байhан дутагдалнуудай хажуугаар, мэргэжэлтэдэй дунда ябуулагдадаг хүдэлмэриин зарим тэды дүй дүршэлтэй болонхойбди. Партийна организацинууд ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй хүдэлмэриие hайнаар, мүнөөнэй эрилтэдэ хүрэмөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ анхаралаа ехээр хандуулдаг, саашадаашье хандуулха байха.

КПСС-эй райкомой бюро болон партийна организацинуудай суглаанууд дээрэ мэргэжэлтэдэй үүргэ, харюусалга дээшэлүүлхэ, үйлэдбэридэ эрдэм ухаанай туйлалта, түрүү онол арга үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гэхэ мэтэ асуудалнууд ходо харагдажа үзэгдэдэг болоо.

Аймагай ажалшад партийна организациин хүтэлбэри доро ажал хүдэлмэридөө бүри ехэ амжалта туйлажа, СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн баярта үдэрые угтаха гэhэн нэгэл уг зорилготойгоор тэмсэжэ байнад.

Г. КОНЕВ,
КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой нэгэдэхи секретарь.

СТАТИСТИЧЕСКЭ УПРАВЛЕНИИН МЭДЭЭСЭЛ

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮГЖЭ[лтэ]

(Түгэсхэл. Эхниинь 1-дэхи нюурта).

Промышленна продукци үйлэдбэрилгэ иимэ тоонуудаар тодорхойлогдоно гэбэл:

	1972 оной түрүүшын 9 hара соо үйлэдбэрилэгдэhэниинь	1972 оной 9 hарые 1971 оной 9 hаратай сасуулхада процентээр
Электрын элшэ хүсэн (бүгэдын хэрэглэмжын электростанцинуудаар) — миллион квт/час	683	108
Шулуу нүүрhэн — мянган тонноор	1038	102
Электродвигательнүүд — миллион квт	333	117
Приборнууд, автоматизациин хэрэгсэлнүүд ба тэдэнэй запасной частьнууд — мянган түхэригөөр	5571	124
Автомобиль дээрэ хэдэг кранууд — хэhэгээр	316	102
Барилгын модо шэрэлгэ (хамhабариин предприятинуудай шэрэhэниие оруулангүйгөөр) — мянган кубометрээр	2762,3	100,4
Хюрөөдэгдэhэн модоной зүйлнүүд (хамhабариин предприятинуудта хюрөөдэгдэhэниие оруулангүйгөөр) — мянган кубометрээр	810,3	100,6
Хабсарагдамал түмэр-бетон конструкцинууд ба детальнууд — мянган кубометрээр	114,1	110
Барилгын хирпиисэ-миллион хэhэгээр	90,7	118
Шифер-миллион условно плиткээр	144,9	104
Сонхын шэл — миллион дүрбэлжэн метрээр	10,7	94
Hoohон бүд — мянган дүрбэлжэн метрээр	1675,0	101
Оёгдоhон хубсаhан — миллион түхэригөөр	19.4	107
Дотор хубсаhан — мянган хэhэгээр	1757	98
Гадар хубсаhан — мянган хэhэгээр	930	99
hэеы гутал—мянган паараар	189,1	104
Мяхан (1-дэхи категориин субпродуктнуудые оруулалсан) бүхыдөө тонноор	25507	119
Колбасагай зүйлнүүд — тонноор	8752	104
Загаhанай продукци — тонноор	2959	88
Малай тоhон — тонноор	2636	103
hайхан hүндэ оруулан тоолоходо сагаан эдеэнэй зүйлнүүд — мянган тонноор	39,5	104
Хилээмэн, хилээмэнэй зүйлнүүд — мянган тонноор	49,0	100,9
Макароной зүйлнүүд—тонноор	2879	101
Кондитерска зүйлнүүд — тонноор	6972	131
Хубсаhа угаадаг машина — мянган хэhэгээр	129	95
Мебель — мянган түхэригөөр	7403	109

Электрын элшэ хүсэ, электродвигательнүүдые, прибор, автоматизациин хэрэгсэлнүүд ба тэдэнэй запасной частьнуудые, хюрөөдэмэл модоной материалнуудые, хабсарагдамал түмэр-бетон конструкцинууд ба детальнуудые, hэеы гутал, мяха, загаhанай продукци үйлэдбэрилэн гаргаха юhэ hарын түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Гэхэтэй хамта сонхын шэл, оёгдоhон хубсаhа, дотор ба гадар хубсаhа, hүнэй продукци үйлэдбэрилхэ, мүн барилгын модо шэрэхэ юhэ hарын түсэб дүүргэгдээгүй байха юм.

Үнгэрөөшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулжа харахада, электрын элшэ хүсэ гаргалга 49 миллион киловатт-часаар, электродвигательнүүд 306 хэhэгээр, приборнууд, автоматизациин хэрэгсэлнүүд ба тэдэнэй запасной частьнууд 1,1 миллион түхэригтэ, хабсарагдамал түмэр-бетон конструкцинүүд ба детальнууд 10,2 мянган кубометрээр, барилгын хирпиисэ 13,6 миллион хэhэгээр, шифер 5,1 миллион условно плиткээр үлүү ехээр үйлэдбэрилэгдэн гаргагдаба.

Арад зоной үргэн хэрэглэлэй эд бараан 1972 оной түрүүшын юhэ hара соо нёдондоной энэ үеынхиhөө 9 процентээр ехэ гаргагдаа. Мяха үйлэдбэрилгэ 4,1 мянган тонноор, hэеы гутал 6,8 мянган паараар, оёгдоhон хубсаhан 1,2 миллион түхэригтэ, кондитерска зүйлнүүд 1,6 мянган тонноор нёдондоной энэ үеынхиhөө ехээр үйлэдбэрилэгдөө.

1972 оной түрүүшын юhэ hара соо ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб республикын промышленностьда 104 процен дүүргэгдээ. Промышленна 139 предприяти ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлбэ.

Гэхэтэй хамта 52 предприяти (бүхы предприятинуудай 27 процентнь) ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй. Тэдэнэй тоодо Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат, «Забайкаллес» комбинадай 5 предприяти, «Буржелезобетон» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй 4-дэхи филиал, Буряадай загаhанай промышленностиин трест нютагай ба эдеэ хоолой промышленностиин министерствэнүүд оролсоно.

1972 оной январь—август hаранууд соо республикын промышленна предприятинуудта ажалай бүтээсын ургалтын хэмжээн д... салин хүлhэнэй ... 4,7 процентээр ... Тиигэбэшье пром... предприятида ... сын ургалтаhаа ... салин хүлhэнэйн ... байшоо.

Республикын ... ностьда 1972 оно... август hарануу... продукциин өөры... даруулха дааба... гүй байна. Това... циин түхэриг ... ёhoop 86,52 м... шалагдаха бай... 86, 80 мүнгэн ...

Республикын ... ностиин юhэ h... оруулха түсэб ... hарануудта 85 ... гэгдээ. Энэнь ... үеынхиhөө 23 ... болоно.

1972 оной т... hара соо эрдэ... хүдэлмэри хэхэ, ... никын туйлалт... бэридэ нэбтэр... дүүргэгдээ. Энэ ... хэмжээ ябуулга ... гэгдээ, 14 хэмж... зариманиинь д... хэмжээ ябуулга ... дүүргэгдээгүй ба...

«Теплоприбор», ... машина» завод... хозтехника» нэг... лишын промышл... равлениин коллек... ба техникын ту... үйлэдбэридэ нэбт... сэбые амжалта... шадаа.

«Забайкаллес» ... ой модоной ажахы... ствэдэ, Буряадай ... промышленностии... республикын ми... мышленностиин ... нэ техникэ аша... түсэбэй зарим хэ... ганууд дүүргэг... Тимлюйн асбоцем... сэлнүүдэй завод ... шэнэ маркын го... хабтагайнуудые ... гаргаха түсэбөө ... дүүргэ.

Буряадай АС... хоолой промышле... арад зоной hууда... хэрэглэмжэ ханга... ствэнүүдэй, хил... дуктнуудай ... предприятинуудта... техникын туйлал... лэдбэридэ нэбтэр... муугаар дүүргэг...

Буряадай АССР-эй Статистическэ управлени[ин]

ЛАТВИИН ССР. Ригын технологическа түхеэрэлгын туршалгын заводто энэ жэлдэ СССР-эй Станок бүтээлгын ба инструментальна промышленностиин министерствын болбосон байдалтай предприятиин нэрэ зэргэ олгогдоhон байна. Цехүүд дотор, заводой оршондо ариг сэбэр байлга захил хэгшэдые, предприятида ерэгшэдые гайхуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мүлилгын цех соо.

ТАСС-ай фотохронико.

АЖАЛАЙ ЖАГСААЛ

РСФСР

ХАНИ НҮХЭДЭЙ ТУhАЛАМЖА

Запчастьнуудые бэлдэдэг Черниговэй заводой табан зуун хүдэлмэришэд «Автогаз» нэгэдэлэй Горькиин предприятинуудта наладчигай, слесарь-заhабарилгын, токариин мэргэжэл шудалжа гараба.

Григорий Евтушенко, Виктор Перепадя, Василий Полунов эрхим түмэршэ дархашуул боложо ерэнхэй. Тэдэнэр алдар суута Бусыгинска кузницада хүдэлмэришэнэй hургуули дүүргэжэ гараа. Багшанарынь Социалис Ажалай Герой КПСС-эй XXIV съездын делегат Арефий Огнев, үнинэй хүдэлмэришэд Дмитрий Карцев, Василий Иванов, Павел Савичев гэгшэд hурагшадайнгаа амжалтаар урмашаhан байна.

Теоретическэ hуралсалай hүүлээр «Автогазда» хахад жэлэй практика гараhанайнгаа удаа токарьнууд Павел Лайта, Николай Мышко, фрезеровщик Степан Конечный, наладчик Андрей Глушко хоёрдохи, гурбадахи разрядай дипломуудые абаа. Тэдэнэй хүн бүхэниинь багшанартаа hайн hайханиие хүргэhэн.

— Таанар мэргэжэл hайнтай хүдэлмэришэд болохо хэрэгтэмнай бидэндэ туhалбат, үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэнэбди, — гэжэ С. Конечный мордолгон дээрээ багшанартаа хэлээ.

Автомобильнуудай запчасть хэдэг Черниговэй завод «Автогаз» нэгэдэлэй шэнэ предприятинуудай нэтэн юм. Тус нэгэдэлэй инженернүүд болон наладчигууд hаяар Чернигов ерэхэнь. Тэдэнэр украин нүхэдтэеэ хамта түхеэрэлгэнүүдыень тодхожо, залуу мэргэжэлтэдэйнь ажалда туhалха байна.

Г. ВОРОНИН,
ТАСС-ай корр.

Горький.

ЛАТВИ

ХАМТЫН ХҮСӨӨР

Ригын В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ «ВЭФ» гэжэ электротехническэ заводой ба Ленинградай научно-үйлэдбэриин «Красная Заря» нэгэдэлэй инженернүүд электронно телефонно станциин проект зохёожо эхилээ. Тус станциин ашаар город хоорондын телефонно хөөрэлдөөе автоматна аргада гүйсэд оруулха юм.

Шэнэ түхэлэй АТС телефонно харилсаа холбоое бүри hайн, найдамтай зохид болгохо.

«ВЭФ» заводой хүдэлмэрилэгшэд Ленинградай нүхэдтэй харилсаатай болоhоор үнинэй. Тэдэнэр хамтадаа город хоорондын харилсаанда ашаглагдадаг АМТС-2 станциие хамтын хүсөөр зохёон бүтээhэн.

— Манай коллективүүдэй хоорондохи харилсаан дайнай hүүлэй хүшэр хүндэ жэлнүүдэй үедэ байгуулагдаhан юм, — гээд «ВЭФ» заводой парткомой секретарь Эрик Ошис хөөрэнэ. «ВЭФ» заводойхидой зохёон бүтээhэн автомат болон конвейерна лининүүд Ленинградай «Красная Заря» нэгэдэлэй цехүүдтэ амжалтатайгаар хэрэглэгдэнэ.

В. БЕКЕРИС,
ТАСС-ай корр.

Рига.

ЭСТОНИ

НЭГЭ hАЛБАРИИН ГОЛ ПРЕДПРИЯТИНУУД

Эстониин эгээл томо предприяти — Таллинай электромеханическа «Вольта» гэжэ заводто шэнэ түхэлэй электродвигательнүүд бүтээгдэжэ эхилбэ.

Эдэ двигательнүүд урдань эндэ бүтээгдэжэ байгшадhаа hураггүй хүсэтэй, найдамтайшье. Газаа тээгүүрхи шэрынь эрхим шанартай дээрэhээ тэрэ двигателиие ямаршье шииг-тэй газарта ашаглажа болохо байна. Электромеханическа промышленностиин эгээл гол предприяти болохо «Вольта» завод мүнөө шэнэдхэн хубилгагдажа эхилэнхэй. Автоматизаци ба оньhожоруулгын талаар онсо илгаатай кокильна шудхалаагай цех баригдаба. Мүнөө эндэ электромоторой корпусууд таhалгаряагүй кокиль соо шудхагдана. Шэрэм хайлуулдаг пеэшэнэй үйлэдбэриие, шудхалаа, бэлэн болоhон корпусуудые галдаха, шэрдэхэ хүдэлмэриие, үйлэдбэриень бүхыдэнь телевизионно аргаар түсхай газарhаа хинан шалгажа байдаг.

Энэ шэнэ цехэй үйлэдбэриин хүсэн—жэл соо 25 мянган тонно шудхалаа үгэхэ. Таллинай электромашина бүтээлгын тус заводые шэнэдхэн хубилгаха хүдэлмэридэ Москва, Ленинградай, Новосибирск ба Днепропетровскын проектнэ, научно-шэнжэлгын хори шахуу зургаан хабаадалсана.

И. ИШОВ,
ТАСС-ай корр.

Таллин.

АРМЕНИ

ПРИБОР БҮТЭЭГШЭД — ХҮДӨӨ АЖАХЫДА

Ереванай «Электроточприбор» заводой коллектив хүдөө ажахыда хэрэгтэй продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө горитойгоор үлүүлэн дүүргэнэ. Украинын, Дунда Азиин республикануудай хүдөөгэй ажалшад жэлэй эхинhээ хойшо тус заводhоо ургаса хуряалгын машинануудай 7,5 мянган прибор, запчасть абаа. Энэнь түсэбөөр хараалагдаhанhaa 500 хэhэгээр дээшээ болоно.

* * *

Ереванай прибор бүтээгшэдэй хэhэн тодорхойлгын хэрэгсэлнүүд машинануудай эбдэрээгүй бүтэн байhаниие хинан шалгаха хэрэгтэнь механизаторнуудта туhална. СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ хам оролсоhон тус предприятиин коллектив энэ жэлдэ хүдөө ажахын захилые болзорhоонь урид дүүргэхэ гэhэн уялга абаа.

* * *

Ереваидахи В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ комбинадай нэхэн гаргаhан хоёр шэнэ бүдтэ шанартай тэмдэг үгтэбэ. Эдэ бүдүүд сэбэр ацетатна утаhаар нэхэгдэhэн. Иимэ бүдөөр оёгдоhон хубсаhан наранда айгадаггүй, бажуухада нугалаа гарадаггүй байха юм.

* * *

Севан нуурай эрье шадарай районой түб Мартуни тосхондо ажаhуудаг колхознигуудай гэртэ телефон табигдаба. Дүрбэ мянган номертойгоор эндэ баригдаhан АТС болзорhоо урид ашаглалгада үгтөө.

Автомат телефоной станци энэ жэлдэ Армениин республикын холын хэдэн районуудай тосхонуудта табигдаа. Жэлэй эсэс болотор хүдөө нютагуудта үшөө табан АТС табигдаха. Тиихэдэнь хүдөөгэй ажалшадые хангадаг автомат телефоной номернууд 45 мянгада хүрэхэ юм.

* * *

Армени ба Литвагай уран зохёолшодой симпозиум национальна литературын зохёохы холбоо барисаанда зориулагдаба. Мэдээжэ болоhон уран зохёолшод, поэдүүд, литературна шүүмжэлэгшэд СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн баярай тэмдэглэгдэхэ ондо хэблэгдэhэн зохёолнуудые зүбшэн хэлсэбэ. Тэдэнэр манай үеын хүн — коммунис общество байгуулагшын образой литература соо ямараар харуулагдаhан тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэлдэhэн байна.

ТАСС-ай корр.

ДАГЕСТАНАЙ АССР

НЕФТЯНИГУУДАЙ ХАРИЛСААН

Азербайджанhаа ерэhэн үрэмдэлгын түхеэрэлгэтэй «Апшерон» гэжэ мотоорно hала Дагестанай эрье шадар нефть бэдэржэ эхилбэ. Эрьеhээнь гурбан километртэ далай дээрэhээ 1.800 метр гүнзэгыдэ скважина үрэмдэгдэнэ.

Хоёр республикын нефтянигууд ажалай харилсаа холбоотой болоhоор үнинэй юм. Хорин табан жэлэй саада тээ Азербайджанай түлөөлэгшэд Избербашта түрүүшын далайн эстокада бариhан түүхэтэй. Апшероной хахад аралhаа ерэhэн мастер Нагиевай бригада тэндэ анха түрүүн нефть олоhон байна. Мүнөө Бакуда бүтээгдэhэн түхеэрэлгэ далайн оёорто нефть үрэмдэхэ арга Дагестанай нефтянигуудта олгобо.

Дагестанай нефть абадаг үйлэдбэриин ехэ газарнуудта автоматизаци ба телемеханизаци үргэнөөр хэрэглэгдэхэнь. Эндэ хэрэгтэй болохо түхеэрэлгэнүүдыень Башкирай конструкторнууд зохёожо байна.

М. МАМОЕВ,
ТАСС-ай корр.

Махачкала.

ТАДЖИКИСТАН

ТҮЛЭГ ДУНДАА

Таджикистанай Гиссарын голой колхоз, совхозуудта хлопок хуряалга түлэг дундаа. Ленинскэ районой ажахынууд хамагhaa түрүүн комбайнуудаа полидо гаргаhан байна. Механизаторнууд Ш. Самандаров, Т. Бобомурадова, Н. Миров, С. Назаров гэгшэд хлопок хуряалгын түрүүшын үдэрhөө габшагай ажалай үндэр бүтээсэ харуулжа эхилээ. Тэдэнэр Московско районой суута комбайнер Шарив Туробов гэгшын сезон соо 430 тонно хлопок хуряаха гэhэн үүсхэлые халуунаар дэмжээ.

Гиссарай голой т... жэлдэ хлопогой ба... гаранхай. Механи... эндэhээ 40 мянгаhа... шэ тонно «сагаан ... ряаха зорилготой. ... бүри Таджикистан... хуряалга улам үргэ... на. Сезоной эхинhээ ... баазада 250 мянга... хлопок тушаагдаба.

ТАСС-...

ТУРКМЕНИ

ТАШАУЗАЙ БАР...

Туркмениин ССР-эй ... областиин тусхай ... ажахынууд барай... хуряажа захалба. ... районой XXIII па... нэрэмжэтэ колхозд... түрүүн хуряалгын ... эхилээ. Эндэ нёдонд... hээ аяар 1180 гект... майда барайгар ... Шэнэ газар элд... ашаар тарилгынь т... ехээр үргэдхэгдэhэн...

XXIII партсъездын... жэтэ колхоз 1972 ... тонно барайгар хур... готой. Тариалангайн... цент комбайнаар х...

Ташаузай областин... нууд энэ жэлдэ 11.... барайгар гүрэндэ х...

ТАСС-ай...

„Литературное обозрение" журналай гарахые угтуулан

УРАН ЗОХЁОЛОЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Уран зохёол шүүмжэлэлгын ... үеын байдал тухай, тэ... урдахи зорилгонууд ... бодолгото болоходо ... зохёол ба уран hайханай шүүмжэлэлгэ тухай» КПСС-эй ... тогтоол дахин да... hанаанда ороно. Ма... бүхы уран зохёол ... тогтоол болоод пар... бусад шухала документ... нүлөөн доро байна гэ... хэлэжэ болоно.

— Байгша оной январь hа... гараhан энэ тогтоолой ... гаргагдаhанhаа хойшо Үн... hарануудай туршада ... зохёол шүүмжэлхэ талаар ... ажал хэгдээ гээшэ. ...эй ЦК-гай тогтоол ни... удаан саг соо дүүргэгдэхэ программа. Тиимэhээ шүүмжэлэлгын энэ программын ямараар бэелүүлэгдэжэ байhанай дүнгүүд тухай хэлэхэнь мүнөө арайл эртэ. Иимэ ушарhаа уран зохёол шүүмжэлэлгэ хүгжэлтын дэбжэлтэ тухай зарим hанамжануудаал хэлэжэ болоно.

Шүүмжэлэгшэд хэлэhэн үгэдөө дниилэнхи харюусалгатайгаар хандадаг болоо гэжэ элирхэйлэгдэнэ: уран зохёолой хүгжэлтын үзэгдэлнүүдые али бүхы талаhаань, эрдэмые түшэглэн шүүмжэлхэ, үзэл суртал, уран hайханай талаар hула зохёолнуудта хатуугаар хандаха хэрэгтэй гэжэ бидэ мэдэрээбди. Литературада уран hайханай талаар шэнэ юумэнүүдтэ анхаралтайгаар хандажа, шүүмжэлгэ уран зохёолшодые дэмжэлгэ шүүмжэлэгшэдэй харюусалгын дээшэлhые харуулна.

Заршамаа баримталгатай, эрилтэтэйгээр хандалгатай хамта уран hайханай талаар зохёохы ажалтай хүдэлмэрилэгшэдтэ үнэн сэхээр, шанга эрилтэтэйгээр хандаха гэhэн партиин XXIV съездын уряал манай шүүмжэлэгшэд хадуун абанхай. Энэнь манай ажалай уряа болонхой юм.

Социалис реализм баримталдаг искусствын онол заабарида, оруулдаг хубитаяа мүнөө үеын уран зохёол шэнжэлгэ дээшэлүүлхэ ёhотой. Тэрэнэй хүгжэлтэнь зохёон байгуулхы ажалые саг соонь согсолhонhоо дулдыдадаг. Социалис нацинуудай уран зохёолнуудай бэс бэедээ дүтэрхы болоhон, тэдэнэй харилсан баяжаhан тухай теориишье, практикыншье талаар шухала асуудал абажа харая. Советскэ Союзай 50 жэлэй ойн баярай үмэнэ болохоёо байhан энэ үедэ энэ асуудалай шухала байhан тухай хэлэhэнэйшье үлүү. Энэ асуудал hайнаар шиидхэгдэнэ гэжэ тэмдэглэхэ аргагүйбди. Гэбэшье ойн баярай энэ жэл манай ороной олон үндэhэ яhатанай литературада болоhон ушарнуудые шэнжэлhэн hайн удхатай зохёолнуудай тоо олошороо.

— Юун хэгдээб, юу үшөө hайнаар, гүнзэгыгөөр, дүүрэнээр хэхээр бэ гэhэн асуудалнууд совет шүүмжэлэгшэдэй олонхи бодолые эзэлнэ. Совет шүүмжэлэгшэд үсөөн бэшэ. Уран зохёолшодой холбоондо 1200 гаран хүн мүнөө тоологдоно.

—«Уран зохёол ба уран hайханай шүүмжэлгэ тухай» гэhэн КПСС-эй ЦК-гай тогтоол дотор уран зохёол шүүмжэлэлгын зорилгонууд болон аргануудhаа гадна, олон ондоо бодото хэмжээ ябуулга зууршалганууд тухай хэлэгдэнэ. Ороноймнай хэлэ бэшэгэй дээдэ hургуулинуудта, творческо холбоонуудта мэргэжэлэй талаар бэлэдхэл дээшэлүүлхэ, уран зохёол шүүмжэлэгшэдые хүмүүжүүлхэ тухай эндэ онсо тэмдэглэгдэнэ.

Январь hараhаа хойшо үнгэрhэн саг соо уран зохёолшодой холбоонууд шүүмжэлэгшэдые hургаха ба бэлэдхэхэ зорилготойгоор правлениин пленумүүд, залуу шүүмжэлэгшэдэй семинарнууд болон уран зохёолой хэблэлэй ажал зүбшэн хэлсэлгэ гэхэ мэтэ олон аша үрэтэй хэмжээ ябуулгануудые үнгэргөө.

Уран зохёол тарааха, номой шүүмжэлэлгые саашадань улам hайжаруулха зорилготойгоор уран зохёолой, ном шүүмжэлэлгын журнал нээбэл зохид гэжэ КПСС-эй ЦК тоолоо.

Шэнэ журнал «Литературное обозрение» гэжэ нэрлэгдэхэ юм. Редакцинь мүнөө бүридхэгдэнхэй. Хэблэлэй арбан хоёр хуудаhан хэмжээтэй энэ журнал hарадаа нэгэ удаа гарадаг байха юм. Түрүүшынь номер 1973 оной январь hарада гараха.

Тус журнал манай орон дотор хэблэгдэн гаргагдажа байгаа уран зохёол шэнжэлэн үзэхэ, шүүмжэлхэ, уран зохёолой хүгжэлтын асуудалнуудые шэнжэлхэ юм. Мүн хари хэлэнhээ оршуулагдан СССР-тэ хэблэгдэжэ байгаа номуудаар журнал баhал hонирхохо.

Тус журнал олониитэдэ, мүнөө үеын уран зохёолоор hонирхогшодто, эрдэмтэд ба хүдэлмэришэдтэ, студентнэр ба багшанарта, библиотекарь ба журналистнарта зорюулагданхай. Мүн манай уншагшад гансал уншагшад байха бэшэ, журналаймнай авторнууд, нүхэдүүд, зүбшэгшэд болохо байха гэжэ hанагдана.

Уран зохёол тухай уншагшадай hанамжа мэдэжэ абаха гээшэ шухала зүйлнүүдэй нэгэн болоно. Журналайнгаа ажалда социологууд болон техникын ажалшад библиотекарьнууд болон уран зохёол ниитэдэ дамжуулагшадые хабаадуулалсаха hанаатайбди. «Литературное обозрение» болбол гансал литераторнуудай бэшэ, мүн уран зохёолоор hонирходог уншагшадаймнай ендэр болохо юм. Шэнэ журналай мүндэлэлгэ совет уран зохёолой хүгжэлтэ тухай коммунис партиин саг үргэлжын анхаралай гэршэ болоно.

Шэнэ журнал нээгдэжэ, уран зохёолшодой ба уншагшадай хани нүхэр, хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлгын талаар партиин политика эдэбхитэйгээр ябуулагша, уран зохёолой шухала хуби болохо шүүмжэлэлэй улам бүри эршэтэй, дэлисэтэй болохонь дамжаггүй.

Ю. СУРОВЦЕВ.

«Литературное обозрение» журналай ахамад редактор, СССР-эй уран зохёолшодой холбооной дэргэдэхи шүүмжэлэлгын ба уран зохёол шудалалгын бюрогой гэшүүн.

Социалис оронуудаар

БАТАЖАЖА БАЙГАА ХАНИ ХАРИЛСААН

ВАРШАВА. (ТАСС). Проадай түхеэрэлгэ хэдэг «Зигмунд» гэжэ Бытомско заводой, ээрэлгын машинануудые бүтээдэг Бельско-Бяла городой «Бефама» гэжэ комбинадай коллективүүд СССР Польшо хоёрой хоорондын экономическа харилсаанай хүгжэлтэдэ хубитаяа горитойгоор оруулна.

Советскэ Союз «Бефаматай» худалдаа наймаанай холбоотой эгээл дүтынь хани юм. Тус комбинат үнгэрэгшэ жэлдэ ээрэлгын шэнэ түхэлэй 100 станок СССР-тэ худалдаhан, харин мүнөө жэл 126 станок худалдахаар хараална. «Бефама» комбинадай конструкторнууд совет нүхэдтэеэ — Москвагай ээрэлгын ба галантерейнэ үйлэдбэриин институдай хүдэлмэрилэгшэдтэй харилсан хүдэлмэрилдэг, дүй дүршэлөө хубаалдадаг байна.

«Зигмунд» завод Советскэ Союзда прокатна хэды стан эльгээгээ. Энэнь гадаадын оронуудта тус предприятиин худалдадаг бүхы продукциин табанай нэгэ хубинь болоно.

БИОЛОГУУД ШЭНЖЭЛЭН БЭДЭРНЭ

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Монгол-совет хамтын биологическа экспедици гурбадахи жэлээ Монголой Арадай Республикада хүдэлнэ. Энэнь ороной байгаалиин баялигые таарамжатай зохидоор ашаглахын тула шухала биолого-экономическа үндэhэ hуури бии болгохо, республикын бүхы газар дайдын хүрьhэ, убhэ ногооё гүйсэд шэнжэлжэ дутамаггүй тэжээлээр адууhа малаа хангаха зорилго табина. Экспедициин коллекцинүүд үдэр бүри олон болоно. Монголhоо олдоhон 20 мянган янзын ургамалнууд тэдэ коллекцинүүдэй нэгэн соо сугсуулагданхай.

Эмдэ, техническэ хэрэгсэлдэ ородог ургамалнууд онсо анхарал татана. Мүнөө 200 гаран тиимэ ургамал олдоод байна.

Монгол, совет эрдэмтэдэй хоёр зуугаад шэнжэлхы хүдэлмэри зохёолнууд бэлэглэгдон хэблэгдэхэ юм.

НЕДЕЛИИН ТҮСЭБ—ТАБАН ҮДЭР СОО

СОФИ. (ТАСС). Болгариин предприятинуудта эмхидхэгдэдэг социалис мүрысөөн арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэхэн нүлөө үзүүлнэ.

Автомобилиин шиинэнүүдые гаргадаг «Георгий Димитров» гэжэ Софидахи завод «зургаа табантай тэн» гэhэн уряа доро үнгэргэгдэхэ шэнэ мүрысөө үүсхэбэ. Энээндэ хабаадалсаhан хүдэлмэришэдэй коллективүүд неделиингээ түсэбые табан үдэрэй туршада дүүргэхэ уялга абана.

Мүрысөө эмхидхэгшэдэй, үүсхэлшэдэй бодомжолhоной ёhoop энэ орёо зорилго дүүргэлгэ нэн түрүүндэ, үндэр бүтээсын онол арга шудалха, ажалай эмхидхэл hайжаруулха техникэ зүбөөр ашаглаха, үйлэдбэриин журам шангадхаха эрилтэнүүдые табина.

Тус заводой үүсхэлые эмнэлгын аппаратурын «Мидия» гэжэ завод, Враце хотын «Дружба» завод болон бусад хэдэн предприятинууд дэмжэбэ. Энэнь хүдэлмэришэдэй хараалhан түсэбүүдээ дүүргэхэ хэрэгтэнь үргэн харгы нээжэ үгэхэ байха.

МИЛЛИАРД КРОН hОМОЛОГДОО

ПРАГА. (ТАСС). Түүхын ба архитектурын шухаг зүйлнүүд болохо урданай Прагын барилгануудые hэльбэн шэнэдхэхэ ба харууhа хангаха хэрэгтэ ЧССР-эй табадахи табан жэлэй түсэбөөр миллиард крон hомологдобо.

hэльбэн шэнэлэгшэд ба заhабарилагшад ерэхэ жэлдэ 208 миллион крон гаргашалха байна.

Эндэ ехэнхи хүдэлмэринь Прагын градта хэгдэхэ юм. Хуушанай хэдэн байшангууд, костелнууд (hүмэнүүд) hэльбэгдэн заhагдаха. Ерэхэ жэлдэ Прагын зоной олохон үльгэр домогто ороhон, дундада зуун жэлнүүдэй үеын «Фаутын гэрэй» заhабари дүүргэгдэхэ. Мүн городой түбые Староместскэ хубинуудтайнь 650 жэлдэ холбожо байhан Карлов хүүргэ шэнэлэгдэхэ, урдань Мальтиин ордендо хабаатай байhан ниитын ба шажанай барилганууд hэргээгдэхэ.

Түүхэдэ хабаатай эдэ зүйлнүүдые hэргээн шэнэлхэ хүдэлмэридэ Прагын барилгын управлени дүршэлтэй бэрхэ барилгашад, заhабарилагшадай бригаданууд табигдана. Эдэнэй 50 гаранниинь «Социалис ажалай бригада» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

ХАЛЬБЕРШТАДАЙ ДИЗЕЛЬНЭ МОТООРНУУД

БЕРЛИН. (ТАСС). Хальберштадай (Магдебург округ) машина бүтээлгын заводой коллектив хүсэтэ шэнэ дизельнэ мотоорнуудые дархалжа эхилбэ. Эдэнэй эгээ түрүүшынхинь — 5.400 мориной хүсэтэй мотоор—Ростогой «Нептун» — гэдэг верфиин судна бүтээгшэдтэ эльгээгдэбэ. Энэнь ноябрь соо Советскэ Союзда эльгээгдэхэеэ байhан ашаанай шэнэ суднада табигдаха юм. Тус агрегат немец, совет мэргэжэлтэдэй үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө. Хальберштадай предприяти 1973 онhоо жэлдээ иимэ 12 агрегат бүтээн гаргадаг болохо.

Хальберштадай машина бүтээлгын завод судным түхеэрэлгэнүүдhээ гадна, химиин ба энергетическэ үйлэдбэриин компрессорнуудые бүтээдэг. Өөртэнь адли шэглэлтэй Советскэ Союзай предприятинуудтай, онсолон хэлэбэл, Брянска машина бүтээлгын заводтой бата холбоо барисаатай юм. Эдэнэр дүй дүршэлөө, научно-техническэ туйлалтануудаа хубаалдадаг.

ТАНИЛСАГТЫ: КПСС-эй ГЭШҮҮНДЭ КАНДИДАТ БРАКЕР БЕЛЛА КУЛИНЕЦ. ТЭРЭ ЗҮҮН СИБИРИИН ТЕХНОЛОГИЧЕСКА ИНСТИТУДАЙ ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКА ФАКУЛЬТЕДЭЙ ДҮРБЭДЭХИ КУРСАДА ЗАОЧНООР hУРАНА. БЕЛЛА НИКОЛАЕВНАГАЙ ДААЖА БАЙhАН ЭКСПЕДИЦИИН ЦЕХ (ХИМИЧЕСКЭ СЭБЭРЛЭЛГЫН БА ШЭРДЭЛГЫН «ЧАЙКА» ФАБРИКА) hАРЫН, КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБ ХОЛО ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭНЭ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

...НР. Арадай засагай үедэ ороной олон түмэн ажал... дунда спорт илангаяа ехээр дэлгэрhэн байна. Бүхэ барилдаан, hур харбалга, мори урилдаан гэхэ мэтэ национальна спортhоо гадна хүндэ атлетикэ, гимнастика, футбол, баскетбол болон бэшэшье элдэб янзын спорт ехэ хүгжөө.

Монгол Арадай Республикын 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан IV спартакиадада 200 мянган хүн хабаадаhан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: hур харбагшад.

Монцамэ—ТАСС-ай фото.

Элдэб hонин

УРДА САГАЙ МҮР САРАА

Колумбиин урда зүгтэ оршодог Пупиалес гэжэ, хэндэшье мэдэгдээгүй байhан нютаг археологическа Мекка гэгдэн суурхаба. Эртэ урда сагай түүхые hонирхогшод ороной булан тохой бүхэнhөө hаяхан тиишэ субаhан байна. Индеец угсаатанай эртэ урда сагай хаан тайжые хүдөөлүүлhэн хүүр энэ нютаг шадар олдоо. Алтаар хэгдэhэн олон зүйлнүүд: малгай, үлгүүртэй гуу хүүр дотор байгаа бшуу. Уридшалан шэнжэлжэ үзэгдэбэ. 1450 он багта, тусхайлан хэлэбэл, мүнөөнэй Колумбиин газар дайда дээрэ европеецүүдэй хүлөө табихаhаа бүри урид хаан тайжа наhа бараhан байгаа гэжэ эрдэмтэд тодор хойлбо.

Олдоhон зүйлнүүдые шэнжэлээд байхада, энэ хизаарта ажаhууhан эртэ урда сагай индеец угсаатанай хэр зэргэ эрдэм hургуулитай байhан тухай хомор мэдээндэ нэмэлтэ болохо бэзэ гэжэ түүхэшэд найдана.

УФА ГЭЖЭ ЮУНДЭ НЭРЛЭГДЭНЭБ?

Автономито республикын ниислэл хотын нэрэ хаанаhаа бии болооб?

Тусхайта, географическа нэрэнүүдэй бии болоhон тухай наука—ономастика шудалдаг башкир уран зохёолшо Юсуф Гарей энэ үгые hонирхолтойгоор тайлбарилна. Башкирай мүнөөнэй ниислэлэй hуурида Ува гэжэ сэлеэн эртэ урда сагай карта дээрэ тэмдэглээтэй байhан юм. Тиин Ува мүрэнэй, Ува городогой нэрэ ороной карта дээрэ мүнөө болотор байhаар, Башкир булгар үндэhэ яhатанай иишэ нүүжэ ерэхын урда тээ эндэ ажаhууhан угро-финскэ угсаатан иимэ нэрэ үгэлэн болоолтой.

«Ува» гээшэмнай «У», «ВА» гэжэ хоёр үгэhөө бүридэhэн байна. Ороной хойто зүгэй арадуудай нэрлэhэн гол горхонуудай нэрэнүүдэй хубида «ВА» гэhэн үгэ олоор хэрэглэгдэнэ. Иньва, Сосьва, Обва гэхэ мэтэ. «ВА» гэhэн үгэ «уhан» гэжэ оршуулагдана. Харин энэ үгын түрүүшынь хуби юу тэмдэглэнэб? Баhал уhан гэhэн удхатай! Тиимэhээ Башкирай ниислэлэй нэрые оршуулхада, «Уhан-Уhан» гэhэн удхатай гэхэ гү, али «Мүрэн-Мүрэн» гэhэн нэрэтэй болоно. (ТАСС).

Рассказ

Даширабдан БАТОЖАБАЙ

ХОНИНОЙ УУСЫН ХУБАЛЗА

Намарай тэмдэг орожо, наранай гэрэл hуларба түхэлтэй. Үглөөниинь сагаан хюруу, үдэшэлэниинь хүйтэн hэбшээн. Хангил уулын тужа хүбшын модоной ногоон дурдам үнгэтэй хүшэгэнь онгожо, зарим газараараа шарабтар толботой боложо эхилбэ. Бугын дуудаан ойртобо гээшэ бэзэ. Эгээл энэ Хангил уулын хормойн бүглүү шэдхэ соо шара шубуун hууна. Энэ хадаа hүнинь агнуурида гарадаг, үдэрынь hохордоходоо бүглүү газарта хороод, амардаг гуримтай бшуу. Теэд яахаб, байгаалиин амитад булта адли бэшэ ха юм! Шара шубуунай hүниндөө агнадагшье hаань, үдэртөө агнадаг амитад яаха аргагүй олон гээшэ!

Мүнөө шара шубуунай хороод байhан хүмэг шулуунпаа доогуур үргэн талаан нуга харагдана. Энэ нугын эгсэ хормойдо хониной хорёо, зуhалангай гэр байна хэбэртэй. Теэд энэ зуhалангай гэр соо нэгэ хүн сэмэгыень тапа таираhан таба hүрэдэг буу задалжархинхай, аршажа, тоhодожо hууна. Шара шубуунай hүниндөө агнадагшье hаань, энэ хүмнэй үдэртөө агнадаг байжа болоол ха. Шара шубуунай хурса хюмhатай hабарайнь дүрбэн хургатай hаань, энэ хүнэймнай hабар табан хургатай бшуу. Тиихэдээ, шара шубуунhаа үлүү хургатай дээрэhээ, лаб ехэхэн зүhэмэг бажуудаг байгаа ёhотой. Хамаг шубуудай нюдэд толгойнгоо хажуу таладань юм. Харин шара шубуунай нюдэн, эгээл энэ буу аршажа hууhан хүнэй нюдэндэл адли, сэхэ урдаа байдаг ха юм. Тиихэдээ, ямар нэгэн шанараараа эдэ хоёрнай түрэл түүхэтэй байхань гээшэ гү? Зүб даа, энэ hууhан хүниие шарайшалаад харахада, шара ногоон нюдэтэй бшуу. Нюур дээрэhээ морхойжо гараад, үзүүр тээгээ нугаршаhан хурса хамарыншье hаа, мяхаша шубуунай түhөө үзүүлнэ.

Шара ногоон нюдэтэй нүхэрнай газаа досоогүй ялайштарнь таба hүрдэгөө аршажархёод, hөөргэнь хабсаржа hууба. Газаа мотоциклай абяан соностобо. Энэ хүмнай бард гээд, добгор хамараа үргэжэ шагнаархана. Газаа нохой хусанагүй. Тиихэдээ өөрын танил хүн гээшэ бэзэ. Тиибэшье hэрижэтэй байха хэрэгтэй бшуу. Үнөөхи нүхэрнай сэмгыень тайраhан буугаа унтадаг оронойнгоо шэрдэг доогуур гударжархиба. Шэхээ дэрэгэд гүүлээд, шагнаархана. Бү мартагты, шара шубуун баhал ухаминхан шэхэтэй юм!

Утюг шэнги гонзогор аад, тоhолиг нюуртай хүн газааhаа шурд гээд орошобо.

— Сайн байну-у, Холхонсог Баатар таабай!

— Сайн, сайн! Зай, Мухани хүйхэрни яагаа удаан ябабаш? Наашаа hуулши, hониноо зугаал! — гээд, хажуудаа байhан hандай тээшэ зааба.

Мухани hуун сасуу, хусын хууханаг элдээд хэhэн, уялаагүй булхагархан тулам гаргажа, дээдэ амhартань тааруулжа хэhэн богонихон «молни» замаг тирд байса татана. Холхонсог Баатар нүхэрэйнгөө хууханаг-кошелёк тээшэ хулгай нюдөөрөө хараад энеэбхилжэ hууба. Юундэб гэхэдэ, энээхэн булхагар кошелек тэрэнэй урда түрүүшынхиеэ харагдана бэшэ ха юм.

Улаан угалзатай арбанай саарhануудые хууханаг сооhоо гаргажа hууhан Мухани утюг нюураа өөдэнь үргэжэ:

— Булганайнгаа арhа наян солхоооор түлхеэб! Үнөөхи хандагайнгаа годо гушан солхообоор гударааб! Баригты, хоёр зуун далан солхооб!—гээд, мүнгэеэ hарбайба.

Холхонсог Баатар тэрэ мүнгыень абажа, тоолонгүи халааhа руугаа хэбэшье, маани уншажа байhан юумэдэл нюдэеэ анилдуулаад, абяагүйхэнөөр уралаа хүдэлгэжэ hууна ха.

— Яагаабта, Баатар таабай? Досоотнай муу болоо гү?

Холхонсог Баатар гэнтэ нюдэеэ ехээр нээжэ, урдаа hууhан нүхэр руугаа шоробоор хараба.

— Үшөө бэшэ мүнгэниинь?

hүүлээ шарбажа байhан нохой шэнгеэр, өөдэ руугаа атиралдан:

— Таабай иихэдээ юу хэлэнэ гээшэбта? Ная наян солхообоор гурбан булганай арhа. үшөө дүрбэн годоной гушан түхэриг танда үгэбэ бэшэ гүб? — гээд, Мухани нюураа уршылгаба.

— Бү урбай! Намайе дүлии гэжэ hанаа гүш? Мүнөө город дээрэ ангай арhанай эпидеми! hамгадай дунда ангай арhанай сэн тахал шэнгеэр тараад байна! Азарга булганай арhан адагынь зуун хори! Гуталай дүрбэн годон дүшэн солхообоhоо доошо байхагүй! Шимни тинхэдээ булган бүхэнhөөмни дүшэн түхэриг, хандагаймни годонhоо арбан түхэриг алдуугүйгөөр эдеэш! Хамта дээрээ зуун гушан түхэригымни эбэртэлээд байнаш! — гэжэ байгаад, тангад ном уншаhан лама шэнгеэр нажаганаба ха.

Үнэхөөрөөшье мэнэ hая Холхонсог Баатар нюдэеэ аняад уралаа хүдэлгэхэдөө, маани уншаагүй, харин: «Энэ золиг хэдые эдеэ гээшэб?» — гэжэ мүнгэеэ толгой соохоноо тоолоhон байгаа бшуу.

— Холхонсог таабай, та ойлгыт! Танайнгаа урда үхэтэрөө үнэн ябаха хүнтнай гээшэлби. Намайе та hэжэглэхэ, хараахa болоо hаа, заяашынгаа нюурта нёлбожо, Арьяа Баалынгаа ама руу hалаабша табиhанhaa өөрэгүй нүгэл хэхэ гээшэлтa!—гэжэ хэлэхэ зуураа, хажуудаа байhан годон туламай амhарай уялаа тайлажа ядаад, шүдөөрөө зулгаажа оробо.

— Би мүнөө шамайе хүлисэнэм! Хожомоо иимэ булхай бултайха болоо hаань, ши бидэ хоёрой хоорондохи халбагамнай хархажа, ганзагамнай ниилэхэеэ болихо гэжэ мэдээрэй! — гээд, Холхонсог Баатар шүдэнэйнгөө забhараар хэлэнэ ха.

Шиилдашаhан уялааень шүдөөрөө зулгаажа hууhан Мухани годон туламаа мансытай хүүгэн шэнгеэр эльгэндээ тэбэреэд:

— Та бидэ хоёрой ганзага хахасахаар бэшэ шиилданхайгаар уягданхай гээшэ! Халбагамнай хахархаар бэшээр таблаатай гэжэ мэдэгты! — гээд, энеэбхилхэ зуураа, үнөөхи туламайнгаа шиилданхай ооhор дахин зулгаажа захална.

Муханиин үгэдэг харюу үгэнгүй hууhан Холхонсог Баатар: «Энэ тулам соогоо юу асарhан аад, хүдэhэ зулгааhан нохой шэнгеэр зуулданаб?» — гэжэ досоогоо шэбшэхэ зуураа тэрэниие hонюушархан, нюдэниинь хурсадаба.

— Ах, шүдхэр абаашаг, амhарынь нээбэлди даа! — гээд, Мухани тулам руугаа hуулижа, цинковэ баанхатай юумэ гаргаба.—Баригты, тандаа бэлэг асарааб!

— Афа-а тадхай! Таба hүрдэгэй hомон! Ай, шолмо, шолмо, шолмохон! Эрын эрэ! — Холхонсог Баатар hуурииhаа hүрэжэ бодоно. —Зай, энэ бэлэгыешни юугээр харюулха гээшэбиб?

— Үнөөхи мининнгээ хэлэдэгыел түргэн бүтээжэ үзыт даа!

— Ямар, юу? — Холхонсог Баатар ойлгожо ядаhандаа нюдэеэ сахаригтуулба.

— Яагааб даа?..—Мухани гомдолтойгоор нюураа уршылгана.— Яагааб даа, танай басаган Долгор!

— А-а, тэрэ хэрэгэйшни хойноhoo ябуулга хэнэл гээшэб! Тэрэмнай эбхээтэй хэhэг торгон бэшэ, амиды хүн болон гэхэдээ, миил абаад: «Маа, бари» гэхын аргагүй ха юм. Тиигээдшье ши өөрөө зэмэтэйш! Яахаяа тэрэ промкомбинадhaa гараhан хүмши? Эндэ hая баhа шам тухайгаа дадхаахадажа дурдахадамни: «Үнөөхи промкомбинадhаа үлдүүлhэн зольбо тухай хэлэнэ гүт?»—гээд, үгыемни үлэн нохойн хусаандашье бодоогүй. Шинингээ хэрэг зүгөөргүйгөөр лэ дүтэлүүлжэ байhамни. тэрэ промкомбинадшни гутаагаа! — гэжэ байгаад Холхонсог Баатар олон табые тооложо захална ха.

— Түрэhэн ганса басагандаа үгээ дуулгажал hалахаб гэжэ танай хэлэhэниие этигэжэл ябанаб! Тэрэ промкомбинадаа хаягты саашань! Би танаал дахаад, танайнгаа хажууда ябахаб. Аргын олдоо hаа, абяагүйхэнөөр танайдаа байдаг болохоб. Юрэдөө, тэрэ промкомбинат гэхээ болигты! Тамни өөрөө пушкомбинат гээшэт! Сэхыень хэлэхэдэ, мяханайшье комбинат гээшэт! Би тантаяал ябахаб!—хоолойгоо хургаараа зуража байгаад, зүрхэеэ хүдэлhэн Мухани шанга шангаар хашхаран тооной хэлэнэ ха.

— За, hая уулзажа байhан хоёр бэшэбди, үгээ ойлголсоно бэзэбди! — Тэрэ цинковэ баанхатай hомоо дэрэ дороо хэжэрхинэ.— Юушье болог, hомотой болообди! Үглөө үглөөгүүр агнуурида гарахаар бэлэн байгаарай. Лаб лэ хоёр-гурбан хоногоор арилхабди. Хилээмэ, сай болоод hүхэеэ би тэрэ сумаа соо бэлэдхээб. Ши баhа hүхэ болоод архи тамхияа мүнөө бэлдээрэй. А-а, мартаад байнаб, дабhа горитойхоноор абаарай. Шүдхэр абаашаг, үнэн хэрэгэй гаран гэhээ, манай дабhан дууhажа байбал! Теэд мүнөө басагамни центрhээ ерэхэдээ дабhа асарха юм бэзэ.

— Центрhээ?

— Тиимэ.

— Центр юундэ ошоhон юм?— гэжэ бахардуугаар Мухани асууба.

— Үсэгэлдэр үдэшэлэн комсомолой суглаанда гэжэ ошоо hэн.

— Үсэгэлдэр?—бүри ехээр Мухани сошордобо.

— Тиимэ, тиишээ хонохоб гэнэ hэн, — Холхонсог Баатар нюдэнэйнгөө булангаар мүрөө тэбэришөөд байhан Муханиие хараад абана.—Яагаабши?

— Тамнай яашье хэлэhэндээ хүрэхэгүй хүн байнат! Бү хоно гэхээ яагаабта?

— Юундэ тинхэ хүнбиб? — Холхонсог Баатар баhал хубидаа гайхангяар асууба.

— Юундэ ойлгодоггүй хүн гээшэбта?! Яагааб, үнөөхи ойн харуулшан Хайдабай хүбүүн? Тэрэ бузар басаганайтнай хойноhoo дахаха, урдаhаань угтажа, урал амыень долёогоогүйхэн ябагша бэшэ гү? Мүнөө долёоhоншье байхадаа болохо!—Мухани дахин уйтайгаар нюураа уршылгаба.

Холхонсог Баатар удаан дуугай hууhанайнгаа hүүлээр.

— Шүдхэр мэдээб! — гэжэ гүбэд гээд, халааhан сооhоо папирос гаргажа амандаа зууба.

Тэдэнэр дуугаралсанагүй. Мухани мүн лэ папиросоо гаргажа гал аhаана. «Энэ яhанда басагаяа үгэнхаар, тэрэ ойн модоной харуулшан Хайдабай хүбүүндэ үгэбэл, ухаантай байгаа. Хайдабтай худа ураг болоод, ан гүрөөлшье агнахадамни ажана байхаhаа гадна, үмсынгөө малда үбhэшье сабшаха гэбэл, ойн модоной харуулшанай участок мундаха бэшэ бшуу»,—гэхэ мэтээр энээхэн зуура Холхонсог Баатар өөрынгөө оншотой талые бодожо hуугаа hэн.

— Ши, Мухани, хашаагай арада гараад харал даа! Тэрэ хуушан газартаа хонидни бэлшэнэ гээшэ гү, али үгы гү?—гээд гэр доторхи саг зуурын номгон байдал Холхонсог Баатар таhалба.

Юушье харюу хэлэнэгүй, Мухани гаража ошобо. Тухайлхада, баhал хубидаа юушьеб бодожо hууhан байгаа ёhотой. «Нютаг оромнай баян лэ байна даа», — гэжэ Холхонсог шэбэнээд, хэлээ тонгшорно. — Бузар лэ золигууд байна даа! Ан гүрөөл алуулхагүй... загаhа жараахайшье барюулхагүй юун гэhэн хуули гээшэб?! Харин тинхэдэнь энэ узбегүүд манай городой базар дээрэ помидор, яблокаhaa эхилээд бүгэдыень асараад худалдажа байха юм. Үнгэрхэдөө, цыган гэргэд үзэл үзэжэ ябанад шуу. Үгэй, яахадаа би наймаа хэхэгүй хүнбиб? Манай нютаг баян. Энэ уула хадын хүбшэ тужа соо хэды шэнээн алирhа нэрhэ, hархяаг, гүлзөөргэнэhөө эхилээд амтан жэмэсүүд бииб? Манай нютагта хэды ехэ hамар бии гээшэб! Байза, байза?..—нюдөө уйтаруулаад бодолгото болоно. «Узбегhээ юугээр би дутаа хүнбиб? Энэ ехэ hамар хэдэн зайгуулнуудаар хамтаржа сохёод, тэдэнэй нютаг Ташкент абаашаад худалдахадамни ядаг юмбэ? — Холхонсог Баатар баhа нюдэеэ аняад, анирагүй hууна. «Үгы даа, эндэшни алдуу болошо магад. Түрүүншэлэн хахад тулам hамар абаад, Ташкент ошожо наймаалаад үзэхэ байна. Хэрбээ үнэ сэн ехэтэйгээр улад зоной үрдилдэжэ байжа абаа hаань, үргэн ехэ hамарай наймаа үүдхэжэ орохоб! Юундэ би өөрөө ошохо хүнбиб? Хамар доромни нялдашаhан Мухани байна ха юм! Хахад тулам hамар үргэлүүлээд: «Наймаанай тагнуулшан гээшэш», гээд. Муханиие табижархиха юумэ бшуу!»—гэхэ зэргээр Холхонсог Баатар зүүдэн мэтээр өөрын олзо тухай шэбшэжэ hуутараа:

— Ой, ха-ха-ха-а—гээд, оромгүй шангаар энеэжэрхибэ, — Ямар тэнэг хүн энэ Муханиие хахад тулам hамартайгаар Ташкент эльгэхэ юм? Аяар Ташкент! Үгы даа, боро гүрөөhэнэйнгөө борлуулжа элеэд, буга хандагайхаа булгалжа үүсэлээд, хүйhэн дээрээ нёлбожо, хүлөө жыл... ээд хэбтэхэ хүн би бэшэ гүб!

(Үргэлжэлэлынь удаадахи номерто гараха).

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

МОСКВАГАЙ ЗОХЁОЛШО — ТҮНХЭНДЭ

ХЭРЭН. Москвагай уран зохёолшо Э. Сафонов Саяан уулын хойморто ажаһуудаг, ажалладаг түрүү малшад, таряашад тухай очеркнуудые бэшэжэ, «Сельская жизнь» газетэдэ гаргаха зорилготойгоор Түнхэнэй аймагта айлшалба. «Восточные Саяны» колхозой түрүү механизатор, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Дагба Онгорович Малзуров тухай очерк бэшэхэ юм.

Тиихэдэ аймагай «Саяан» газетын редакциин дэргэдэхи уран зохёолой нэгэдэлэй гэшүүдтэй уулзажа, бэшэһэн зохёолнуудтайнь танилсаха байна. Нэгэдэлэй гэшүүдэй эрхим һайн зохёолнуудые шэлэн абажа, ород хэлэн дээрэ оршуулаад, Москвагай журналнуудта тунхаглаха хүсэлэнтэй.

Л. ТАПХАЕВ,
хүдөө бэшэгшэдэймнай постын гэшүүн.

АЛТАШАД ОЛЗОТОЙ

Аймагай үйлэдбэриин участогуудай нэгэн — Ципиканай приискдэ алта олзоборилхо сезоной һүүлшын үдэрнүүд ябажа байна. Горнягууд, газар малтагшад, бэдэрэгшэд СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсанхай.

Үргэн далайсатайгаар дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Уакидай участогай хүдэлмэришэд онсо шалгаржа, жэлэйнгээ даабари сентябриин 18-да үлүүлэн дүүргээ.

Үнэтэ металл бэдэрэгшэдэй «Горняк», «Искра», «Прогресс», «Заря» гэжэ артельнүүдэй коллективүүд мүн лэ һайнаар ажаллаа.

Ерэхэ жэлдэ эхилхэ угаалгын сезониие угтуулан, алтатай элһэн приискын шахтануудта мүнөө ехээр бэлдэгдэнэ.

К. ПЕТРОВ.

ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ—ШАН

Байгша оной һуралсалай жэлые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтаһан аймагай хэдэн һургуули профсоюзай райкомой, арадай гэгээрэлэй таһагай Хүндэлэлэй грамота ба мүнгэн шангуудта хүртэбэ.

Дунда һургуулинуудай дунда эгээл эрхим бэлэдхэлтэй байһан Кисэнгын һургуулида дамжуулгын Улаан туг болон 1-дэхи мүнгэн шан— 300 түхэриг барюулагдаа.

Удаадахи һууринуудые эзэлһэн Комсомольскын, Витимэй дунда һургуулинууд Хүндэлэлэй грамота болон 200, 100 түхэригүүдэй мүнгэн шанда мүн лэ хүртөө.

Эхин һургуулинуудай дундаһаа Нарһатын һургуули түрүү һуури эзэлбэ.

Тэрэшэлэн ургажа байгаа залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүхы хаба шадалаа үгэжэ, амжалта туйлаһан багшанар КПСС-эй райкомой болон аймОНО-гой Хүндэлэлэй грамотануудта хүртэбэ. Тэдэнэй дунда онсо шалгарһан багшанар-хүмүүжүүлэгшэд Гэгээрэлэй министерствын, профсоюзай обкомой Хүндэлэлэй грамотануудта хүртэхөөр аймагһаа зууршалагдаад байна.

Ж. ЦЫДЫПОВ.
Яруна.

Газар хүрэжэ эхилбэ

Октябриин түрүүшын арбан хоногто сагай уларил ямар байгааб? Хүдөө ажахын хүдэлмэридэ ямар нүлөө үзүүлээб? Эдэ асуудалнууд таряашад, малшадые хододоо һонирхуулдаг гээшэ.

Арбан хоногой туршада агаарай температура дунда зэргээр 1—3 градус дулаан болоо. Хойто ба зүүн-хойто аймагуудай зарим нютагуудта хүйтэрэд гээ. Октябриин түрүүшын үдэрнүүдтэ нёдондо жэлэйхиһээ 1—3 градусаар хүйтэн байгаа. Октябриин 9—10-да 10—12 градус, хойто аймагуудта 15—18 градус хүйтэн болоо.

Бороо, нойтон саһан холисолдожо байжа декадын тэн, эсэс багаар ороһон байна. Республикымнай түбэй аймагуудта 2-һоо 10 миллиметр хүрэтэр, урда аймагуудта 12—18 миллиметр шииг нойтон ороо. Байгалай хойто эрьеэр, Нижне-Ангарскда эгээн ехэ шииг нойтон (24 миллиметр) унаһан байха юм. Арбан хоногой эсэстэ Мухар-Шэбэрэй аймагай тарялан саг зуурын саһаар (1 сантиметр) хушагдаа. Ахын аймагта, хада уулануудта баймга саһан ороо.

Арбан хоногой эсэс багта газарай хүрьһэн һүниндөө 1-6 сантиметр, зүүн-хойто аймагуудта 9 сантиметр хүрөөд хонодог болоһон байна. Газарай нюруугай температура 10—14 градус хүрэтэр доошолһон байха юм.

Октябриин түрүүшын арбан хоногой туршада республикымнай ажахынууд таряа хуряалгаяа гол түлэб дүүргэһэн, намарай паар хахалха, һолоомо сомохо хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлһэн байна.

Л. ГОНЧАРОВА,
сагай уларил шэнжэлэгшэ инженер.

СПОРТ СПОРТ СПОРТ

АРБАН НЭГЭДЭХЕЭ ЧЕМПИОНУУД БОЛОБО

СКОПЛЕ. (ТАСС). Шатарай бүхэдэлхэйн Олимпиадада совет шатаршадай команда илажа, 11-дэхеэ чемпионууд болобо. Эрэшүүл болон эхэнэр шатаршадай Олимпиаданууд байгша ондо нэгэ үе соо Югославиин энэ хотодо үнгэргэгдэһэн байгаа.

Һүүлшын, 15-дахи, турай хойшолуулагдаһан партинуудай дүүрэхэдэ, эрэшүүлэй дунда илагшад тодорбо. Энээнэй урда тээ совет гроссмейстернүүд 41,5 очкотой болоһон, нэгэ партинь хойшолуулагдаһан байна. Дэлхэйн экс-чемпион Михаил Таль Румыниин шатаршан Гицескутэй хойшолуулһан партияа наадахадаа тэнсэбэ. Тиигэжэ СССР-эй команда дүн хамта 42 очкотой болоо.

Хойшолуулагдаһан партинуудай наадагдахын урда тээ Венгриин суглуулагдамал команда 40 очкотой болоһон байгаа. ФРГ-гэй шатаршадтай хойшолуулһан хоёр партияа наадахадаа, венгер шатаршад ойроойдоол хахад очко абаба. Венгриин мастер Чом ФРГ-гэй шатаршан Дюбалль гэгшэтэй партияа үргэлжэлүүлхэдээ шүүгдэһэн байна. Портиш Пфлегер хоёрой уулзалга тэнсэлгээр дүүрэв.

Дэлхэйн экс-чемпионууд Тигран Петросян, Василий Смыслов, Михаил Таль, Виктор Корчной, эдиршүүлэй дунда дэлхэйн урдын чемпион Анатолий Карпов, СССР-эй чемпион Владимир Савон гэгшэд Советскэ Союзай суглуулагдамал командын бүридэлдэ орожо, Олимпиадада хабаадалсаһан байна.

1952 ондо шатарай иимэ ехэ мүрысөөндэ түрүүшынхеэ хабаадалсажа эхилһэнһээ хойшо манай шатаршад бүхы Олимпиадануудта илажа гараһан байха юм.

Байгша ондо болоһон Олимпиадын түгэсхэлэй мүрысөөндэ СССР-эй суглуулагдамал команда ойроойдоол нэгэ уулзалгадаа шүүгдэһэн (Венгриин шатаршадта—1,5:2,5 тоотойгоор), Аргентинын, Чехословакиин командануудтай тэнсэһэн, бусад командануудтай тэнсэһэн, бусад командануудые илаһан байна. Швейцариин, Даниин, Испаниин, ГДР-эй, Польшын, Швециин, США-гай, Румыниин, ФРГ-гэй, Голландиин, Болгариин, Югославиин шатаршадые шүүһэн байгаа. Шатарай энэ ехэ мүрысөөндэ Корчной—15-һаа—11, Таль—16-һаа 14 (Олимпиадада эгээн эрхим дүн) очко абаһан байна. Тиихэдэ халан наадагшадай дундаһаа манай залуу шатаршан Анатолий Карпов эрхим һайн дүн туйлаа— 15-һаа 13 очко абаа.

Зоно хоорондын хоёр мүрысөөнэй туд бүхэндэ хабаадагшадай тооe 18 болгохо гэһэн шиидхэбэри ФИДЕ-гэй Югославиин энэ хотодо болюжо байһан конгресс абаһан байна. Эдиршүүлэй дунда дэлхэйн чемпион—Швейцариин түлөөлэгшэ Хугһаа гадна, Түбэй Америкын, Урда Америкын, Ази-Австралиин зононуудһаа 11 шатаршан энэ тоодо нэмэгдэхэ юм. Эдэ шатаршад: Куллар (Колумби), Эстевес (Куба), Мекинг (Бразили), Панно, Квинтерос (Аргентинэ), Торре (Филиппин) болон Фулер (Австрали), Кан, Хингкинг, Тен (Сингапур) гэгшэдэй хоорондо болоһон мүрысөөндэ илажа гараһан хүниинь эдэнһээ зоно хоорондын мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаха эрхэдэ хүртэхэ.

АП агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, 1973 ондо болохо зоно хоорондын мүрысөөнэй нэгэниинь—СССР-тэ, нүгөөдэнь Бразилида үнгэргэгдэхэ юм.

Голландиин шатарай федерациин байгуулагдаһаар 100 жэлэй ойтой дашарамдуулан, «СССР-эй команда ба дэлхэйн суглуулагдамал командын» хоорондохи хоёрдохи наада үнгэргэхэ гэһэн Голландиин шатарай федерациин дурадхалые совет талын зүбшөөлтэйгөөр һайшаагдаа.

Студентнэрэй бүхэдэлхэйн Олимпиадануудай болохо газар тодорхойлогдобо. Студентнэрэй шатарай Олимпиада—ерэхэ жэлдэ Эквадорто, 1974 ондо Англида болохо байна.

ФИДЕ-гэй конгресс хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Шатараар дэлхэйн түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөө эмхидхэн үнгэргэлгын асуудалнуудые зүбшэн шиидхэлгэеэ конгресс ерэхэ жэл болотор хойшолуулба. Дэлхэйн 67 ороной делегадууд конгрессэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа.

Һаяхан Минскһээ холо бэшэ Стайкада спортын шэнэ байшан ашаглалгада үгтэбэ. Энэ 12 метр үндэртэй, 2000 дүрбэлжэн метр талмайтай һорилгын залтай, амаралтын таһалгануудтай, кино гаргаха залтай байшан юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: спортын шэнэ ордон.

ТАСС-ай фотохронико.

ТЕЛЕФОН-РАДИО ХИЛЫН СААНАҺАА ТЕЛЕГРАФ

ХАНОЙ

ДОВГОЛГОНУУД ҮР ЭЛЖЭЛЬӨӨР

ТАСС

Үнгэрэгшэ субботодо Вьетнамай Демократическа Республикын 10 провинциин нютагуудые американ тактическа авиаци зэрлиг бүдүүлигээр бомбододобо. Хатинь, Куангбинь провинцинуудай, Виньлинь зонын олохон районуудые «В-52» түхэлэй самолёдууд бомбодоһон байна. Эдэ зэрлиг бүдүүлиг ябуулгануудһаа уламжалан, амгалан зоной дунда алуулһан, шархатаһан хүн олон, байрын гэрнүүд, ажахын барилганууд һандаргагдаа. Намха провинцидахи Нинько мүрэнэй даамбанууд ехээр гэмтээгдээ.

Энээнтэй дашарамдуулан, Вьетнамай Демократическа Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ США-гай дээрмэшэ сэрэгшэдэй ээрхэг түримхэй ябуулганuудые эрид шууд буруушааба.

Һүүлэй неделиин турша соо — октябриин 7-һоо 14 хүрэтэр — Ханой хотоһоо урдуур байдаг Хатинь провинциин хүн зоноор олон районуудые США-гай стратегическэ бомбардировщигууд хэдэн дахин бомбодоо гэжэ ВИА агентство мэдээсэнэ. Энээнһээ уламжалан, промышленна предприятинууд, уһа хааһан түхеэрэлгэнүүд гэмтээгдээ. Тус агентствын баримтануудай ёһоор, энэ үе соо Хатинь провинциин нютагуудта США-гай авиаци 5 мянга тухай тонно бомбо хаяһан байна.

БЕРЛИН

СОВЕТ НОМОЙ ВЫСТАВКЭ

ТАСС

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Совет номой выставкэ Германиин Демократическа Республикын ниислэл хотодо нээгдэжэ, үргэн ниитэ арад зоной, айлшадай һонирхол татаба. Марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудай, тэдэнэй тоодо В. И. Ленинэй 55 томһоо бүридэһэн дүүрэн суглуулбариин, совет уран һайхаанай литературын зохёолнуудай табигдаһан стендүүдэй дэргэдэ хүн зон ходо олоороо сугларна. Советскэ Союзда олон хэһэгээр хэблэгдэн гараһан ГДР-эй авторнуудай ба немец литературын классигуудай номууд, зохёолнууд олоной анхарал татана.

Берлиндэ нээгдэһэн выставкын түрүүшын үдэрнүүдтэ 10 мянга гаран хүн эндэ орожо танилсаһан байна. Олон үндэһэ яһатантай Совет гүрэнэй байгуулагдаһаар 50 жэлэй турша соо номуудые хэблэн гаргадаг совет промышленностиин туйлаһан амжалтанууд тухай һанамжануудаа хүнүүд магтаал һайшаалай дэбтэртэ бэшэһэн байха юм.

НЬЮ-ЙОРК

АНДЖЕЛА ДЭВИС США-даа БУСАБА

ТАСС

Америкын олониитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша, США-гай Компартиин ЦК-гай гэшүүн Анджела Дэвис хариин оронуудаар аяншалһанаа Нью-Йоркдо бусажа ерэбэ. Советскэ Союз ба бусад оронуудаар аяншалһан байна. США-гай Компартиин национальна түрүүлэгшэ Генри Уинстон, хани нүхэдынь аэропортдо Анджела Дэвисые халуунаар угтаа.

КЕЛЬН

ГКП-гэй КОНФЕРЕНЦИ

ТАСС

Һунгалтын урда тээ Германиин Коммунис партиин зарлаһан конференци октябриин 15-да Кельнын хүдэлмэришэнэй район — Мюльгеймдэхи «Штадт-Халле» соо болобо. Болзорһоо урид һунгагдаха парламентын депутадта кандидадаар ГКП-гэй дэбжүүлэгшэд — хүдэлмэришэд ба алба хаагшад, профсоюзай ажал ябуулагшад, залуушуул болон студентнэрэй түлөөлэгшэд конференцидэ хабаадалсаа.

«Социальна дэбжэлтын, демократиин ба эб найрамдалай түлөө! Ехэ капиталда эсэргүүсэн тэмсэхэ! Коммунистнуудые — бундестагта!» гэһэн уряа президиумэй столой саагуур татагданхай.

Ажалшадай эрилтэнүүдые бүрин хангахын түлөө, Европодохи шахардуу байдал һуларуулха хэрэгтэ һаад тойбо татахые эрмэлзэдэг хархис хүсэнүүдэй али бүхы аашада эсэргүүсэн тэмсэхэ уряатайгаар Германиин Компарти һунгалтын урда тээхи ябуулга хэжэ байна гэжэ ГКП-гэй Түрүүлэгшэ К. Бахман конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ.

Советскэ Союз ба ПНР-тэй ФРГ-гэй баталһан договорнууд социалис гүрэнүүдтэй харилсаагаа хүгжөөхэдэнь түшэг тулгуури болоо гэжэ К. Бахман тэмдэглэбэ.

Европо түбидэ аюулгүй байдал хамтаараан хангахын түлөө, аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэевропын зүблөө дары зарлахын түлөө Баруун Германиин коммунистнууд сэхэ шууд тэмсэнэ гэбэ.

ГДР-эй, ФРГ-гэй хоорондохи харилсаанай үндэһэ һуури табиха тухай хөөрэлдөөнүүдые ГКП-гэй Түрүүлэгшэ һайшаагаад, эдэ хоёр гүрэн ООН-до абтаха бэзэ гэһэн һанамжаяа элирхэйлэн мэдүүлбэ.

НЬЮ-ЙОРК

ИНДОХИТАДТАХИ БАЙЛДААНУУД

ТАСС

Октябриин 15-да Урда Вьетнамай элдэб районуудта болоһон байлдаануудай үеэр Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд 100 гаран добтолго хэһэн байна. Сайгон шадар патриодуудай эдэбхитэй добтолго сухарюулхые аша үрэгүйгөөр һэдэжэ байһан дахуулнуудай армиин сэрэгүүдэй эшээлһэн сэрэгэй 3-дахи округто илангала шанга байлдаанууд болоно.

Сэрэгүүдтээ туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлхын тула американ-сайгон командовани самолёдуудые улам олоор эльгээнэ. Октябриин 15-да Урда Вьетнамай ниислэл хотоһоо хойгуур, зүүн-хойгуур 20 километртэ байдаг нютагуудые стратегическэ «В-52» түхэлэй американ бомбардировщигууд 15 дахин бомбодоһон байна.

Модык, Дыкфо хотонуудые холбодог 1-дэхи харгы шадар шанга байлдаанууд болоожо үргэлжэлһөөр. Дананг хото шадар болоһон байлдаануудай үедэ эндэхи сэрэгэй округой командалагша, дахуулнуудай армиин шэлэгдэмэл һайн сэрэгүүдэй —сайгон «рейнджернүүдэй» подразделенинүүдэй командир патриодуудай һомондо дайрагдажа үхэһэн байна.

Сайгон хотоһоо урдуур 80 километртэ байдаг Бариа провинцида ниислэл хото тээшэ дабшажа ябаһан сайгон сэрэгүүдэй транспортна колонноdo патриодууд добтолжо, үгы хэһэн байха юм.

Түбэй хада гүбээлиг газарта, Куангнгай, Куангда провинцинуудай эрье шадарай нютагуудта шанга тулалдаанууд болоно.

Хюэ хотоһоо 20 километртэ шэбээлһэн сайгон армиин «Бастонь» баазада патриодууд добтолжо, ехэ гээлтэ хоролтодо оруулба.

ПАРИЖ. (ТАСС). Пномпень шадар болоһон байлдаануудта Камбоджын патриодууд эдэбхитэй добтолгонуудые хэнэ. Октябриин 15-най һүни ниислэл хото шадарай һуурин тосхонуудай нэгые ракетээр буудаа. Хүүргэ тэһэлэгдэһэн, сэрэгэй хэдэн машина һандаагдаһан, Пномпениин сэрэгүүдэй дунда алуулһан, шархатаһан хүнүүд олон. Ниислэл хотые Баттамбан провинциһаа барайгараар хангадаг 5-дахи харгы патриодууд хиналтадаа абанхай.

ХАНОЙ. (ТАСС). Мартын 30-һаа сентябриин 30 хүрэтэрхи үе соо Меконг мүрэнэй адагта болоһон байлдаануудта Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд ехэ амжалта туйлаа гээд АПО агентствын шэнжэлэл дотор хэлэгдэнэ. Энэ үе соо болоһон байлдаануудай үеэр патриодууд сайгон сэрэгүүдэй 120 мянган солдат, офицерые хүлһөөнь буулгаһан, 1300 пост ба бэхилэлгые дайсанһаа буляан абаһан, 1,7 миллион хүн зонтой нютагуудые сүлөөлһэн байна гээд тэмдэглэгдэнэ.

Энэ үе соо Тхыатхиен провинцида, Хюэ хото шадар болоһон байлдаануудта Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд дайсанай 75 мянган солдат, офицерые хүлһөөнь буулгаа, сайгон гурбан дивизи, дахуулнуудай армиин 17 полк, 94 ябаган сэрэгэй ба механизированнэ батальониие бута сохёо. Патриодууд дайсанай 746 самолет, вертоледые буудажа унагааһан, газар дээрэ тэһэлһэн, сэрэгэй 3815 машина, тэдэнэй тоодо 800 гаран танк, бронетранспортёр һандагаа.

ТОКИО

Мантан танкер

ТАСС

Дэлхэй дээрэ томо ехэ, 477 мянган тонно уһа түрихэ танкер Японой верфьнүүдэй нэгэнһээ уһанда табигдаба. Тэрэнь 580 миллион литр нефть тээхэ шадалтай юм. Дүтын Зүүн зүгһөө Япон худар нефть зөөлгэдэ энэ танкер хэрэглэгдэхэ юмха.

КАИР

Президент Сададай үгэ

ТАСС

Египедэй Араб Республикын Арадай суглаанай эндэ болоожо байһан сесси дээрэ президент Анвар Садат үгэ хэлэбэ. АРЕ-гэй премьер-министр Азиз Сидки гэгшын албанай хэрэгээр Москва айлшалалга амжалтатай байха аабза гэжэ тэрэ этигэн найдажа байһанаа мэдүүлээ. «Совет-араб хани барисаае үндэрөөр сэгнэдэгбди,—гэжэ президент тэмдэглээ.—Һайн юумэ хэһэн, горитой туһа хүргэһэн хүнүүдые бидэ хэзээдэшье мартадаггүйбди. Совет-араб хани барисаан стратегическэ шухала удхатай харилсаа холбоон болоно...»

Израильда сэрэгэй, экономическа, политическэ туһаламжа, дэмжэлгэ хэжэ байһан США-гай харата ябуулгануудые президент Садат эрид шүүмжэлбэ.

Араб бүхы оронуудта эсэргүүгээр Израилиин хархис хүсэнүүдэй хэжэ байһан ээрхэг түримхэй ябуулгануудые А. Садат буруушаагаа.

Египедэй дотоодын байдал тухай А. Садат тогтон хэлэхэдээ, оромнай экономикоёо, бэеэ хамгаалха хүсэ шадалаа хүгжөөгөө гэжэ тэмдэглэбэ.

РИМ

„Унита" газетын фестиваль

ТАСС

Италиин Компартиин орган — «Унита» газетын фестиваль Катания хотодо амжалтатайгаар болоожо дүүрэбэ.

«Империализмда эсэргүү тэмсэлдэ ажалшадые нягта жагсаахын түлөө, Италиин Коммунис партиин зэргэнүүдые бэхижүүлхын, коммунис хэблэлэй нүлөө үргэдхэхын түлөө» гэһэн уряа лозунг доро үнгэрһэн энэ һайндэртэ Сицили аралай нютагай партийна бүхы эмхинүүд хабаадалсаһан байна. Уулзалганууд болоо, эрхэнүүдэйнгээ түлөө, эб найрамдалай түлөө, Вьетнамдахи американ ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүгээр Италиин ажалшадай хэжэ байһан тэмсэл тухай хөөрэһэн стендүүд табигдаа, фотовыставкэнүүд эмхидхэгдээ.

Зуу мянга гаран хүн түгэсхэлэй митингдэ хабаадалсаба. Италиин Коммунис партиин хүтэлбэриин гэшүүд П. Буфалини, А. Оккетто гэгшэд митинг дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

БЕЙРУТ

ИЗРАИЛИИН ШЭНЭ ХАРХИС ЯБУУЛГА

ТАСС

Ливанай газар нютагуудые Израиль дахинаа бомбодобо. Октябриин 15-да Ливанай Биккифа, Дейр Эль-Ашаир (ороной зүүн-урда хуби), Борглия, Синик, Мхайлиб (ороной урда хуби) һуурин тосхонуудые Израилиин хархис этэгээдүүд зэрлиг бүдүүлигээр бомбодоһон байна.

Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор 5 хүн алуулаа, 16 хүн шархатаа, байшан гэрнүүд һандаргагдаа. Хэдэн автомашина, тэдэнэй дунда түргэн туһаламжын карета һандаагдаа, телефоной холбоон таһалдуулагдаа.

Энэ удаа Израиль ээрхэг түримхэй ябуулга хэхэдээ, «бэеэ сагааруулхын тула» худал хуурмаг баримтануудые бэдэрхэ гэһэн һэдэлгэшье хээгүй гэжэ нютагай газетэнүүд тэмдэглэнэ. Энэнь амгалан һуурин тосхонуудые зэрлиг бүдүүлигээр бомбодожо байһан Израилиин дээрмэшэ сэрэгшэдэй хархис муухай ябуулгануудые үшөө дахин гэршэлнэ.

КОПЕНГАГЕН

США-гай ЭЭРХЭГ ТҮРИМХЭЙ ЯБУУЛГЫЕ БОЛЮУЛГАХА

ТАСС

Индохитадта США-гай зүгһөө хэгдэжэ байһан сэрэгэй гэмтэ ябуулгануудые мүрдэн шэнжэлхэ уласхоорондын III сесси октябриин 16-да Даниин ниислэл хотодо хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Индохитадта Холбоото Штадуудай хэжэ байһан ээрхэг түримхэй дайе болюулхын тула, бүмбэрсэг дэлхэйн энэ райондо эб найрамдал, амгалан байдал хангахын тула бүхы хүсэ шадалаа, хүсэлэл оролдолгоёо элсүүлхэ уряатайгаар сессиин хүдэлмэридэ хабаадагшад дэлхэйн бүхы оронуудай правительствануудта, түрүү үзэлтэй бүхы хүнүүдтэ хандаба. Индохитадһаа США-гай газарай, агаарай-сэрэгэй, далайн-сэрэгэй бүхы хүсэнүүдые дары түргөөр гаргаха, Тхиеугай хархис хүсэнүүдтэ туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлхэгүй гэһэн эрилтэ США-гай урда табигдаа.

УРДА ВЬЕТНАМ. НВСО-гой сэрэгшэдэй отряд Тхакхань мүрэн дээрэ (Куангчи провинци) харуулда ябана. Энэ провинциин ехэнхи хубинь патриодуудай гарта оронхой юм.

ТАСС-ай фотохронико.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ. «Ойн баярай мүрысөөндэ — үргэн дэлисэ» — подборко. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд

Хоёрдохи хуудаһанда: «Редакцида болоһон хөөрэлдөөн. «Гол мүрэнүүдтэ загаһанай ябалгын хаһа». — М. Багиновой статья. «Нөөсэлэлгын кассаар дамжу... үгтэхэ салин». — С. ...нэй статья. Түрэл оро... торнай.

Гурбадахи хуудаһанда: «Аттестат ба диплом...» Л. Браницкаягай ... «Һайн сэдьхэлтэ мастер...» А. Каширихинагай ко... понденци. Хилын саана...

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Хэлэн ба хүгжэм»—О... ницынай статья. Зэд... лын һонинууд. Спорт.

Элдэб һонин

РОССИН ШААЗАН

«Дулево» гэһэн тамга... аяга, табагууд. Дмитровск... бүтээгдэһэн вааза, амһар... нууд, Ленинградай Ломо... совой нэрэмжэтэ завод... гаргадаг уран һайхан хэр... сэлнүүд дэлхэйдэ мэдээ... Совет Россин шааза... хэгдэдэг байна. Мүнөө р... публикын Хүнгэн промы... ленностиин министерств... предприятинуудай жэл бү... 355 миллион хэһэг шааз... амһарта бүтээн гарга... Юһэдэхи табан жэлэй э... багта 615 миллион хэ... шаазан амһарта, хэрэгсэл б... тээгдэн гаргагдадаг боло... юм.

ЯПОНДО «ҺОЛИРОЙ БОРОО» ОРОБО

ТОКИО. Һаяхан Токио... үйлсэнүүдтэ хүнүүдэй м... гэлдэмэ балай харанхы, ... бусын һүни болобо. Неон... галаар бэшэгдэһэн сонос... нууд, олон дабхар томо ... дон, байшангуудые хүбэ... һэн, үйлсэнүүдые гэрэлт... һэн бүхы прожекторнууд ... тараагдашоо. Огторгойн ... нирхолто үзэгдэл боло... «һолирой бороо» энэ һү... орохоор хүлеэгдэжэ бай... Тиимэһээ энээниие хүн ... ной һайса адаглан харах... тула «балай харанхы» бо... гогдоһон байба. Япон тии... дэ «астрономуудай орон» ... лошоод байгаа бшуу. Ор... доторхи хэдэн зуу мян... хүн энэ үзэгдэлые һайн... ажаглан шэнжэлхын ту... таатай зохид газарта зог... бод.

Ехэхэн бэлэдхэл хэгд... Гэбэшье астрономууд, ... үзэгдэлые һонирхоһон о... зон урмаа хухарба. Уш... рынь юуб гэхэдэ, үдэшэл... тээшээ огторгой үүлэр ... шагдаа ха юм. Японой х... то зүгтэ Хокайдо дээгү... үүлэгүй сэлмэг байба. ... ша минутагүй арбан ... болоожо байхада, түрүүш... һолирнууд үзэгдэбэ. Тии... бэшье һанаһанда хүрэм... балайшье олон байгаагүй.

АЛДАР СОЛЫЕНЬ БУСААХА ДУРАДХАЛ

НЬЮ-ЙОРК. Америк... бүлэг архитекторнууд Нь... Йоркын «Эмпайр стейт... билдинг» гэжэ үүлэндэ т... лама ордондо үшөө дабх... нуудые нэмэжэ, «дэлхэ... эгээн үндэр ордон» боло... дурадхал оруулба.

102 дабхар «Эмпай... стейтс билдинг» 1930 он... баригдаһан байгаа. 40 гар... жэлэй туршада тэрээнт... «мээрхэлдэхэ» ордон б... гаагүй юм. Юуб гэхэдэ, ... гэрэгшэ жэлдэ тэрэл Нь... Йорк хотодо «Бүхэдэлхэ... худалдаа наймаанай т... гэжэ нэрлэгдэһэн 110 д... хар хоёр ордоной барил... дүүргэгдээ һэм шуу.

Америкын суута архит... тор Р. Джонсын хүтэлбэ... доро бэлдэгдэһэн проект... ёһоор, «Эмпайр стейт... билдинг» ордондо үшөө ... дабхар нэмээгдэжэ магад.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ... «ОРБИТА» ХАРУУЛНА...

14.05 — «Читайгород» ... Һурагшадта зорюулагдаһ... дамжуулга. 14.35 — Ш... һонинууд. 14.45 — «Н... дуун». Телевизор харагш... дай захилаар концерт. 15... —Уласхоорондын панорам... — «Живет такой парень» ... фильм.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛ...

17.20 — 17.30—Хүгж... тэ дамжуулга.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА...

17.30 — «Алло, урая... лигтэниие бэдэрнэбди... 19.00 — «Время» — инф... мационно программа. 1... «Эбдэршэгүй хани нүхэсэ... Карелиин АССР. 20.00 ... «Фильм раннего кин... «Понизовая вольниц... «Оборона Севастопол... «Царь Иван Васильев... Грозный», «Стрекоза и ... равей» — мультфил... 21.00 — Уласхоорон... панорама. 21 30 — Телепанорам... 21.50 — «Эбдэршэгүй ... нүхэсэл». 22.30—«ТЮЗ ... утра до полуночи» гэһэн ... ноочерк. 22.50 — «Ба... журналай 25 жэлэй ой.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА...

03.00 — Үнгэтэ теле... денн. Футбол. Дэлхэйн ... рүү һуури эзэлэлгын ту... хэлэй мүрысөөндэ хабаа... саха эрхэдэ хүртэхын ту... Ирландиин, СССР-эй сугл... лагдамал командануудай ... даха Ирландиһаа дамжу... га хэгдэхэ.

Редакторай орлог...
М. Н. НИМАЕ...

● «БУРЯАД ҮНЭН» ● 1972 оной октябриин 18. ● 4-дэхи хуудаһан ● Типография управления по делам издательства, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-04581. Заказ № 13...